

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV. Štev. 15	TELEFON UREDNISTVA: 25-67 TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67 TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67 Poslovalnica Ljubljana, Frančiškana, 6. tel. 46-91 Poslovalnica Celje, Prešernova 3 telefon 280	Maribor, ponedeljek 20. januarja 1941	NAROCNINA NA MESEC Prejeman v upravi ali po pošti 14 dn. Dostavljen na dom 16 dn. tujina 20 dn. POSTNI CERKOVNI RACUN: 11.000	Cena din 1.—
----------------------	---	---------------------------------------	--	-----------------

Afrika v ospredju vojnih operacij

Iz Kahire poročajo, da so angleške čete osvojile v Libiji Gazalo, v Sudanu pa Kasalo in da se pričinja splošna ofenziva proti Italijanski Vzhodni Afriki, kjer poročajo prvič uradno tudi o operacijah abesinskih čet

ITALIJANI O BOJIH V AFRIKI
RIM, 20. jan. Stefani, Italijansko vrhovno vodstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo iz Afrike: V severni Afriki je bilo v akciji topništvo pri Tobruku. Naše motorizirane čete pa operirajo v južni cirenajski puščavi, v vzhodni Afriki so naša letala uspešno bombardirala sovražna letališča v Sudanu ter železnico v Aroni. Pri Makieru v Sudanu so s strojnimi razpršili nekaj sovražnih oddelkov. Sovražna letala so napadla Masauo in Asaber, poškodovala nekaj postopij.

BOJI V LIBIJI
KAHIRA, 20. jan. Ass. Press. V Libiji nadaljuje angleško topništvo obstreljevanje obleganega Tobruka. Obenem so izvršili angleški bombniki več silovitih bombnih napadov na posamezne objekte v Tobruku ter pri tem pogodili in zažgali tudi skladišče bencina. Angleške čete, ki operirajo zahodno od Tobruka, so popolnoma zasedle Gazalo in se pomaknile

proti Bombi. Italijani so se na tem odseku umaknili proti Derni.

V SUDANU IN ERITREJI
KAHIRA, 20. jan. ZPV. Včeraj je bilo uradno sporočeno, da so angleške čete osvojile Kasalo, ki leži na sudansko-eritrejski meji. Napad na Kasalo je bil izveden s povečanimi bojnimi silami in se je posrečil s prvim naskokom. Italijanske čete so bile prisiljene umakniti se na eritrejsko ozemlje, kamor jih zasledujejo angleške čete. Tu zatrjujejo, da je to pričetek angleške ofenzive proti italijanski Eritreji, ki pa je le del velike ofenzive proti Italijanski Vzhodni Afriki. Istočasno so namreč v akciji tudi ofenzivni napadi južnoafriških čet v Somaliji in abesinskih čet v sami Abesiniji. Tudi Italijani poročajo, da je zbrala Anglija v vzhodni Afriki velike bojne sile in nakopičila ogromne zaloge vojnega materiala ter je treba zato pričakovati, da bo poizkusila z vsemi silami napad na tamkajšnje italijanske postojanke.

KAHIRA, 20. jan. AP. Po zavzetju Kasale napredujejo angleški tanki v smeri proti Eritreji. Kasalo so Italijani zavzeli v juliju lanskega leta in je bila zadnje sudansko mesto v italijanskih rokah.

AKCIJE ABESINSKIH ČET
KAHIRA, 20. jan. Reuter. Včeraj je bilo izdano prvo uradno poročilo o operacijah abesinskih čet proti Italijanom v sami Abesiniji. V severnozahodni Abesiniji so angleški častniki organizirali že več mesecev abesinsko vstaško vojsko, ki je sedaj že popolnoma izvežbana in moderno opremljena in se ji pridružujejo vedno novi tisoči Abesincev iz vseh pokrajin. Ta abesinska vojska, ki ima na razpolago tudi tanke in topove ter operirajo z njo v zvezi stalno angleška letala, je očistila že velik del pokrajine ob Tanskem jezeru in prisilila Italijane, da so se iz te pokrajine popolnoma umaknili. Abesinske čete so tu v ofenzivi. V raznih drugih delih Abesinije se bijejo

gverilski boji, ki ogražajo Italijanom zveze med posameznimi kraji. V Khartumu stoji za vpad v Abesinijo pripravljena druga abesinska armada pod vodstvom samega cesarja. Položaj Italijanov postaja v Abesiniji z vsakim dnem bolj nevzdržen. Italijani obvladujejo le še nekatere glavne kraje, utrdbe in taborišča. Abesinske čete so razdeležale tudi že nekaj italijanskih letališč.

NAD SUEZOM IN PALESTINO
PORT SAID, 20. jan. ZPV. Nemška letala so v noči na 19. t. m. izvršila nekaj posameznih napadov na naprave Sueškega prekopa. Škoda je le neznatna. Človeških žrtev ni bilo.

JERUZALEM, 20. jan. Reuter. V teku noči na nedeljo so se sovražna letala približala palestinski obali, vendar niso prišla v notranjost. Alarm je bil dan tudi danes v zori v Tell Avivu in Haifi. Padla pa ni nobena bomba.

Boji na evropskih bojiščih

Na albanskem bojišču le lokalni boji brez večjih odločitev — Na zahodu le manjši letalski napadi — Hudi nemški letalski napadi na Malto

BOJI NA ALBANSKEM BOJIŠČU
RIM, 20. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo o bojih v Albaniji: Zaradi snega je tako naša kakor sovražna aktivnost na grškem bojišču omejena.

ATENE, 20. jan. Reuter. Grško vrhovno poveljstvo javlja v poročilu št. 85: Na fronti lokalni boji. Ujeti smo večje število sovražnih vojakov in zaplenili obilen vojni material.

ATENE, 20. jan. At. Ag. Včeraj je vladal po vsej Grčiji mir. Nikjer ni bilo tujih letal.

ATENE, 20. jan. Reuter. Pooblaščen grški predstavnik je sinoči izjavil, da se lokalne bitke nadaljujejo kljub močnim snežnim viharjem. Grške čete so napredovale in zajele mnogo sovražnikov. V Albanijo je dospel nov italijanski bataljon, ki je pa še v rezervi za fronto.

ATENE, 20. jan. AP. Boji v Albaniji imajo še vedno značaj pozicijskih napadov in protinapadov, v katerih pa grške čete vendarle stalno zavzemajo nove položaje, posebno severno od Kifsure in na obalnem odseku v smeri proti Valoni.

ATENE, 20. jan. At. Ag. V navzočnosti ministra za propagando Nikoludisa, predsednika novinarske organizacije v Atenah in velikega števila drugih odličnikov je bila v cerkvi sv. Jurija v Atenah posmrtna slovesnost za novinarjem K. Papadaksom, ki je padel v junaškem boju v Pindskem gorovju. V govorih so govorniki naglašili, da so topot tudi grški novinarji dokazali svojo požrtvovalnost za domovino. Papadaksu je drtil, da se svoboda ne dobiva v dar, ampak jo je treba priboriti z mečem. Kdor pa hoče živeti v dostojanstvu in svobodi, mora prezirati smrt.

BOJI NA VZHODNEM BOJIŠČU
BERLIN, 20. jan. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Neka naša podmornica je potopila dve sovražnikovi ladji s skupno 8600 ton. V noči med 17. in 18. januarjem so nemške letalske sile napadle važne vojaške cilje v Swansea, kjer je nastalo mnogo požarov, zlasti na pristani-

ških in prometnih napravah. Isto noč je nekaj nemških bojnih letal napadlo važne vojaške cilje v Sueškem prekopu in Egiptu. Neko nemško bojno letalo je z bombami in strojniškim ognjem napadlo dve letališči v južni Angliji. Zadetih je bilo mnogo bojnih letal na zemlji. Pred ustjem Temze je bomba zadela neko trgovsko ladjo.

AMSTERDAM, 20. jan. DNB. Britski radio je sporočil, da so sovražna letala

Nemški letalski napadi na Malto

LA VALETTA, 20. jan. Reuter. Včeraj so nemški bombniki in strmoglavci v zvezi z italijanskimi lovci izvršili enournen napad na Malto, predvsem na pristanišča in letališča. Odvrgli so veliko število zažigalnih in eksplozivnih bomb. Poškodovanih je bilo več poslopij in ranjenih nekaj ljudi, dočim smrtnih žrtev ni bilo. Angleški lovci, ki so se takoj dvignili v zrak, so zbilj več sovražnih letal, a nekaj jih je zbila tudi protiletalska obramba.

MALTA, 20. jan. Reuter. Uradno poročajo, da je bilo med letalskimi napadi

vrgla bombe na mesta v južnozahodni Angliji. Ob tej priliki so padle velike količine zažigalnih in eksplozivnih bomb tudi na London.

LONDON, 20. jan. Reuter. Nad Anglijo so se včeraj in ponoči pojavile le manjše skupine nemških letal.

LONDON, 20. jan. Reuter. V teku noči sta bila nad Anglijo sestreljena dva nemška bombnika.

včerajšnjega dne na Malto sestreljenih 15 sovražnih bombnikov.

BERLIN, 20. jan. AP. Nemški bombniki so v nedeljo že tretjič napadli težko poškodovani nosilec letal »Illustrious« v pristanišču La Valetta na Malti. Zadele so ga tri težke bombe. Na ladji je nastal požar.

MALTA, 20. jan. Reuter. Včeraj so sovražna letala dvakrat napadla Malto. Pri tem je bilo sestreljenih najmanj 15 letal. Angleži so izgubili eno letalo. Večja škoda je prizadejana civilnemu prebivalstvu.

Sestanek Hitler-Mussolini?

BERN, 20. jan. AP. V berlinskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da sta se včeraj sestala Adolf Hitler in Benito Mussolini. Nič ne ve, kje sta se sestala in o čem je bilo govora. Diplomatski krogi računajo, da je treba pričakovati novo nemško akcijo, ki naj bi šla v pomoč Italiji, ali bi pa bila samostojna. Tudi krogi, ki so blizu diplomatom oslišča, zatrjujejo, da so že dogovorjene zadnje podrobnosti o novi potezi sil osi. Ne ve se pa, kje bo prizorišče novih dogodkov: Gibraltar, Balkan ali pa napad na Anglijo.

LONDON, 20. jan. Reuter. Nocoj so bile telefonske zveze med Rimom in Berlinom več ur prekinjene. Razširile so se govorice, ki pa jih ni bilo mogoče kontrolirati, da sta se Adolf Hitler in Benito

Mussolini že, ali pa se bosta v teku današnjega dneva sestala.

LONDON, 20. jan. United Press. Adolf Hitler je davi po švicarskih vesteh, ki jih je posnel tudi lyonski radio, zapustil Berlin ter odšel v neznano smer. Tudi Mussolini je že odpotoval iz Rima.

PRED NAPADOM NA ROMUNSKO PETROLEJSKE IZVIRKE

CARIGRAD, 20. jan. AP. V diplomatskih krogih se govori, da so Angleži izdelali natančen načrt za bombardiranje romunskih petrolejskih izvirkov. Ker je angleško letalstvo za sedaj še preveč zapošleno v Grčiji, še ni pričelo teh napadov.

Protinemske demonstracije v USA

WASHINGTON, 20. jan. ZPV. V San Franciscu je skupina demonstrantov, med katerimi so bili tudi mornarji, strgala zastavo z nemškega generalnega konzulata in jo zažgala.

WASHINGTON, 20. jan. AP. Vlada se je opravičila nemškemu veleposlaniku zaradi raztrganja nemške zastave na konzulatu v San Franciscu in demonstracij proti Nemčiji.

Tri nemške ladje na Pacifiku

MANILA, Filipini, 20. jan. AP. Tri težko oborožene nemške ladje, ki imajo japonsko zastavo, so potopile med 6. in 8. decembrom najmanj 6 ladij. To so pripovedovali filipinski mornarji, ki so bili rešeni z otoka Emirau in so prišli včeraj v Manilo.

MINE OB ROMUNSKI OBALI?

BUKAREŠTA, 20. jan. Stefani. Državno mornariško podtajništvo odločno zanikuje vesti tujih oddajnic, po katerih naj bi bile po vseh obalnih vodah Romunije postavljene morske mine. O miniranih delih so bile ladje svoječasno točno obveščene.

PROTI SABOTAŽI NA DANSKEM

KODANJ, 20. jan. Stefani. Danski parlament je sprejel zakonski predlog proti širjenju državi škodljivih vestí ter proti zločinom sabotaze in izdajanju vojaških zadev. Po tem zakonu bodo kaznovani tudi oni Danci, ki žive v tujini, pa se pregreše proti nemškim vojaškim napravam, povzročijo Nemčiji materialno škodo ali zagreše kako drugo podobno dejanje.

FARINACCIJEVA VERA V ZMAGO

CREMONA, 20. jan. Stefani. Na zborovanju italijanskih poljedelcev, kjer so bile razdeljene nagrade najboljšim pridelovalcem, je govoril minister Farinacci in med drugim poudaril: »Zmagali bomo, ker je to ducejeva volja in volja vseh Italijanov. Zmagali bomo, ker smo močnejši in ker imamo lojalnega zaveznika. Zmagali bomo, ker se naši vojaki bore za sveto stvar, da ne bo niti en Italijan, ki bi šel kot izseljenec preko morja, eksploatiran za one, ki kopičijo zlato.«

Napori USA za pomoč Angliji

Senzacionalna izjava bivšega londonskega veleposlanika Kennedyja — Odobravajoče stališče Willkieja — Kolikšna bo opozicija v kongresu pri razpravi o Rooseveltovih predlogih

GOVOR POSLANIKA KENNEDYJA

WASHINGTON, 20. jan. ZPV. V soboto je imel bivši ameriški veleposlanik v Londonu Kennedy po radiu govor, za katerega je vladalo ne samo po Združenih državah, ampak po vsem svetu veliko zanimanje. Izolacionisti in nasprotniki Velike Britanije so namreč pričakovali, da bo Kennedy nastopil proti Rooseveltovim načrtom in proti podpori Velike Britanije. Toda Kennedy je vse te močno razočaral, kajti postavil se je z vsoto odločnosti za Rooseveltove predloge in zahteval, da nudijo Zedinjene države Severne Amerike Veliki Britaniji vsoto predlagano pomoč in store še veliko več. Kennedy je dejal, da se je po vrnitvi iz Londona mogel vsestransko prepričati, da Američani nočejo ostati v tej vojni nevtralnno ob strani in tudi njegova iskrena želja je, da bi bile demokracije čimprej dosegle popolno zmago. Zedinjene države bi pa morale dati Veliki Britaniji na razpolago poleg ostalega tudi ves svoj kapital, kolikor ga utegnejo pogrešati, če pa bi bil ta izčrpan, zaštonj vse, kar zamore ameriška vojna industrija v vojne namene. Treba je napeti vse sile, da se končno premaga zlo, proti kateremu se bojuje ves svet, katerega temelji so zgrajeni na istih načelih kakor so ameriški in angleški. V Angliji se je mogel osebno prepričati, da ni prav nobene možnosti, da bi vojno izgubila in propadla. Angleži so pokazali pogum, kakršnega ne bi bil zmogel morda noben drug narod na svetu.

IZJAVA WENDELLA WILLKIEJA

WASHINGTON, 20. jan. AP. Wendell Willkie je končiral s Cordellom Hullom in Rooseveltom ter nato izjavil, da odobrava Rooseveltov načrt za pomoč Angliji, ima pa tri pridržke.

WASHINGTON, 20. jan. Reuter. Pred obiskom Hulla je Wendell Willkie izjavil predstavnikom tiska, da pomeni zakonski načrt o pomoči tujim silam dejansko simbolizirano polno pomoč Veliki Britaniji. Prepričan sem, da ne bo svoboda prizadeta, če bo zmagala Velika Britanija. Zato sem mnenja, da je treba dati Veliki Britaniji vsoto pomoči, in sicer čimprej in v čim izdatnejši meri. Predsednika Roosevelta ne smemo ovirati v pogledu vodstva mednarodnih poslov ali v pogledu naše lastne obrambe.

WILLKIEJEVO POTOVANJE V LONDON

WASHINGTON, 20. jan. Reuter. Roosevelt je prekinil stilizacijo svojega govora, ki ga bo imel na svečani otvoritvi predstavniškega doma zato, ker je lastnorodno napisal sporočilo za Wendella Willkieja, ki bo potoval v Evropo. Willkie je bil gost Roosevelta v Beli hiši.

LONDON, 20. jan. Reuter. Wendell Willkie bo prinesel Churchillu osebno sporočilo Rooseveltovo.

WASHINGTON, 20. jan. DNB. Državni tajnik za zunanje zadeve Hull je imel včeraj dveurno konferenco z bivšim republikanskim kandidatom za predsednika USA Wendellom Willkiem. Proučila sta skupaj politični položaj z ozirom na prilike v Evropi in na Daljnem vzhodu. Po tem sestanku je Willkie obiskal Roosevelta v Beli hiši in pol ure razpravljal z njim v navzočnosti Cordella Hulla. Po sestanku je Willkie dejal, da je z Rooseveltom govoril o položaju v Evropi. Predsed. Roosevelt mu je izročil posebno noto, odklonil pa je pojasnila, kaj ta nota vsebuje. Willkie je govoril o poednostih svojega bivanja v Angliji ter naglasil, da bo po možnosti stopil v stike z vsemi vodilnimi osebnostmi angleške-

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in toplo vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura plus 3,2, danes minimalna —5,4, opoldne plus 4. Sneg se je od včeraj znižal za 4 cm.

BORZA. Curih, 20. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8,40, London 16,12%, Newyork 4,31, Milan 21,75, Berlin 172,50, Sofija 4,25, Budimpešta 85, Bukarešta 2,15.

ga javnega življenja. Posebno se hoče sestati z ministrom Bevinom in Edenom.

RAZMERJE V SENATU

WASHINGTON, 20. jan. AP. Misli se, da bodo 13 demokratiških, 16 republikanskiških in 1 neodvisen senator volili proti Rooseveltovemu načrtu. Opozicija sama pa računa s 25 glasovi. Celotni senat šteje 96 članov.

Glasovi o mirovnem posredovanju

BERN, 20. jan. Havas. Rimski dopisnik švicarske brzojavne agencije poroča, da namerava Roosevelt začeti z akcijo za upostavitev miru v Evropi. Isti dopisnik je mnenja, da je sv. stolica prejela sporočilo apostolskega nuncija v Washingtonu, da je Roosevelt pripravljen prevzeti mirovno iniciativo. S tem v zvezi poudarjajo vatikanski krogi važnost razgovora, ki ga je imel apostolski nuncij

ROOSEVELTOVO USTOLICENJE

WASHINGTON, 20. jan. DNB. V Washingtonu so se že začele svečanosti v zvezi z ustoličenjem Roosevelta v tretjo dobo njegove vladavine. To dobo vladanja bo Roosevelt pričel s svečanim govorom v predstavniskem domu. Mnoge organizacije so k tem svečanostim priredile sprejeme, bankete in podobne slovesnosti.

v Londonu, Goodfrey, s posebnim odposlancem Roosevelta, Hopkinsom. Hopkins je informiral papeškega nuncija o korakih, ki jih je v sporazumu z britsko vlado storil v Moskvi. Washington želi, da bi v vsakem primeru mogel računati s podporo Vatikana v akciji za ustavitev vojnih grozot in upostavitev pravičnega miru na iniciativo sv. stolice.

Francoski uspehi proti Siamu

SANGHAJ, 20. jan. Reuter. V noči na 19. t. m. so francoska letala iz Indokine bombardirala Tesakon in Kemarat v Siamu. Dne 17. t. m. so francoske pomorske edince bombardirale v Siamskem zalivu in potopile dve siamski vojni edinci, trejo pa občutno poškodovale. Francoske

ladje so ostale nepoškodovane. Francoska letala so bombardirala letališče Prasimburi ter hangarje in vojašnice v Vahdamiji in Brniji, kjer so nastali veliki požari. Vsa francoska letala so se vrnila v svoje baze.

Svedska za popolno nevtralnost

STOCKHOLM, 20. jan. DNB. V zunanje-političnem govoru na neki svečanosti v Hältartu je zunanji minister Gunther dejal, da bo ostala Svedska še nadalje zvesta politiki stroge nevtralnosti. Minister je obrazložil zadržanje Svedske v rusko-finski vojni ter ob dogodkih na

Norveškem in dejal, da bi bila Svedska prav gotovo potegnjena v vojno, če bi svojčas dovolila prehod angleških in francoskih čet preko svojega ozemlja. Pripravljenost na obrambo domovine je najboljše zagotovilo miru in svobode Svedske v bodočnosti.

Doslej 900 napadov na Nemčijo

LONDON, 20. jan. Reuter. Po uradnih podatkih so angleška letala od začetka vojne do konca lanskega leta izvršila skupno 900 napadov na razna nemška mesta, industrijske, prometne naprave itd. V zadnjih treh mesecih lanskega leta je bilo izvršenih od tega 500 napadov. Na samo ruhrsko industrijsko področje je bilo izvršenih okoli 500 bombnih napadov.

„Mendoza“ zaplenjena

RIO DE JANEIRO, 20. jan. ZPV. Po uradnem poročilu brazilske vlade so brazilska letala obalne kontrole opazila v soboto zjutraj 500 milj daleč od brazilske obale francoski parnik »Mendoza«, v njegovi neposredni bližini pa angleško križarico »Asturias«. Angleško mornariško ministertvo je pa včeraj uradno javilo, da je križarica »Asturias« zajela in zaplenila »Mendoza«, ki se je hotela prehitopiti čez Atlantski ocean v Francijo z živili iz Argentine.

SESTANEK PETAIN—LAVAL

VICHY, 20. jan. Reuter. V soboto se je maršal Petain sestal z Lavalom in imel z njim daljšo konferenco.

OMEJITEV PROMETA V BOLGARIJI

SOFIJA, 20. jan. ZPV. Glasom poročila glavnega ravnateljstva bolgarskih državnih železnic bo 22. t. m. ustavljeno veliko število potniških vlakov po raznih progah Bolgarije. Obvestilo pravi, da je bilo to potrebno zaradi potrebe popravila večjega števila lokomotiv, ki so se zaradi velikega tovornega prometa v zadnjem času pokvarile in pa zato, da bo mogoče varčevati s premogom.

PROTI NEZADOVOLJNIM SPANECM

MADRID, 20. jan. Reuter. Ob zaključku V. kongresa falangistične stranke je tajnik falange obsodil razdiralno delo španskih skupin v tujini, ki delujejo proti Francovemu režimu. Prav tako skušajo tuje skupine doma širiti nezadovoljstvo mednarodom. Falanga hoče skupaj z vojske naglo in odločno rešiti vse žgoče probleme Španije.

OBNOVITEV STIKOV MED MEHIKO IN ŠPANIJO

MEXICO, 20. jan. »Ultimas Noticias« poročajo, da bo v kratkem organizirana konzularna služba med Mehiko in Španijo. To pomeni prvi korak k obnovitvi diplomatskih stikov med obema španskima državama, ki so bili prekinjeni po zmagi generala Franca.

OGROMEN PORAST FRANCOSKIH DOLGOV

VICHY, 20. jan. Tass. Šest mesecev po premirju je francoski državni dolg narasel do ogromnih vsot. Samo francoski narodni banki dolguje država 188 milijard frankov. Temu je treba dodati še 73 milijard frankov za vzdrževanje okupacijskih čet. Ob začetku vojne je znašal obtok bankovcev v Francijo 130 milijard frankov, zdaj je narasel na 220 milijard frankov.

INDIJSKI DELAVCI ZA ANGLIJO

NEW DELHI, 20. jan. Reuter. Organizacija industrijskih delavcev, za katero je dal iniciativo minister za dela Bevin, deluje na zadovoljiv način. Skoro bo odpetoval v Anglijo prvi kontingent industrijskih delavcev iz Indije, ki bo štel 800 oseb.

VELIKE JAPONSKE IZGUBE

CUNGKING, 20. jan. Reuter. Iz odločujočih krogov se izve, da so japonske čete utrpel v bojih pri pristanišču Ičungga velike izgube.

OBSODBA PUŠČICASTIH KRIŽARJEV

BUDIMPEŠTA, 20. jan. Preiskava proti puščicastim križarjem je zaključena. Državno tožilstvo je obsodilo skupaj 21 članov te organizacije, med katerimi je tudi poslanec Kovacs. Vsi so obtoženi zarote proti varnosti države. Razprava se bo pričela prihodnji teden.

STATISTIČNI PODATKI O TURČIJI

CARIGRAD, 20. jan. DNB. Predsednik vlade je dal na razpolago generalni direkciji za tisk poseben kredit, da zbere vse statistične podatke o Turčiji v poseben letopis.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V ŠPANIJI

SANTANDER, 20. jan. DNB. Med postajama Barcelona in Montblanch je nastala velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj ekspresna vlaka iz Madrida in Santandra. Pet oseb je mrtvih, štiri so težje, več drugih oseb pa lažje ranjenih.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Verjamem, da francoski narod, patič med kmeti, obrtniki, mehaniki, trgovci s srednjim stanom, aristokrati in vsemi ostalimi, niso izgubili srca. Če bi bil francoski narod bolje zastopan v svojih vladah v parlamentu, če bi mu bilo dovoljeno, da spozna vsoto težo položaja, preden je bilo prepozno; če bi bil izdan ukaz vsem civilistom, da bi ostali v vsaki francoski vasi, pa čeprav je sovražnik napredoval, in bi vse storili, da bi sabotirali njegovo napredovanje; če bi francoski narod branil svoje hiše v vaseh, ulice in griče Pariza, potem bi mi doživeli take bitke, ki bi presenetile svet in ki bi morebiti zadržale dovolj dolgo nemško napredovanje, da bi se zavezniške vojske zbrle in pregrupirale ali pa bi celo doživeli to, da bi se Amerika že drugič v petdesetih letih odločila za vstop v vojno. Francozi pa so klonili s prekrizanimi rokami na hrbtu. Bili so vsi mobilizirani in so morali poslušati ukaze nekompetentnega generalnega štaba in vlade, ki je imela edino željo, doseči »mir za vsako ceno«. Slabo je bilo vodstvo, toda, če bi Francozi imeli priliko, da bi se lahko vodili sami, so voditelji to preprečili. Francoski narod ni izgubil srca, ostal je pa brez moči in besed.

Kult individualizma

Francozi so bili znani po vsem svetu, da znajo jasno misliti, toda v nekaj letih so trpeli zaradi zmešnjav v svoji politični filozofiji. Niso se znali odločiti za etatizem, državno kontrolo, ki je dobro uspeval pod Napoleonom Bonapartom, ali pa za individualizem, ki je dobil svojo obliko l. 1789 in pa v poznejših revolucijah. Napoleonov sistem uprave z lokalnimi prefekti pod kontrolo osrednje vlade je nekaj časa dobro deloval. Toda, ko je ta sistem propadel, je ostalo v Franciji 40.000.000 individualistov, od katerih je vsak posameznik poizkušal pobegniti pred centralno kontrolo in je bil še ponosen, če mu je to uspelo. Francozi so bili vznikli, če so se mogli izogniti zakonom; iznašli so vse mogoče načine, kako uiti plačevanju davkov. Bili so profesionalni svetovalci v tem, kako je treba obiti zakon in ki so za majhno nagrado »prihranili« davkoplačevalcem tisoče frankov na leto. Zakonodajalec so prišli na slab glas, ker so izdali preveliko število dekretov: včasih so bili ti dekreti v jasnem nasprotju z že obstoječimi. Ker sem zadnjih nekaj let redno čital obširne številke »uradnega lista«, ki je izhajal skoro vsak dan, se prav nič ne čudim, če so Francozi zavzeli tako stališče do zakona.

Dekreti, kakor gobe po dežju

Prihod vojne je še bolj povečal število dekretov, izpremenil pa ni prav nič javnega mnenja. Nekega dne lani v maju sem večerjal v neki znani pariški restavraciji z večjim številom tujih novinarjev, med katerimi je bil tudi dopisnik italijanske uradne agencije Stefani, ki je bil moj sosed. Ta dan je bilo prepovedano točiti alkoholne pijače, kajti, vlada je smatrala, da potrebuje alkohol za vojne svrhe. Toda mi smo imeli alkoholne pijače pred večerjo in po večerji. Stefanijev dopisnik je bil presenečen. Povedal sem mu, da restavrateur prav rad toči alkoholne pijače, posebno še, ker zakona, ki to prepoveduje, nihče ne upošteva. Italijan je bil presenečen zaradi tolikšne nediscipline. Tedaj se mi je zdelo, da je bil presenečen predvsem zaradi fašistične vzgoje; toda malo pozneje sem se zamislil: ali si more narod v vojni dovoljevati tako razkošen luksuz nediscipline, posebno še v vojni, v kateri sta mu nasprotnika disciplinirana Nemčija in Italija.

Zgrešena propaganda

Dolga leta so bili Nemci in Italijani navajeni, da se odrekajo zabavam, dočim sta Anglija in Francija živeli normalno življenje. Zavezniška propaganda je trdila, da je vprav to samozatajevanje Nemcev odvzelo narodu odporno moč. Le redko se je slišalo, da bi dobro življenje demokratskih držav lahko razruvalo njihovo odpornost.

(Dalje)

Ruska zunanja politika

Zavezniki sploh niso mogli ničesar ponuditi Rusiji. Ker je tako manjkal glavni pogoj za sporazum — ruska dobra volja — je postala temeljna stran pogajanj drugorazredne važnosti. Medsebojne garancije, defnicija indirektnega napada — vse to so bile trivialne točke, če jih primerjamo z glavno oviro, garancijo Poljski, ki je že v naprej kazala, da bi se boj na vzhodu boril samo za koristi zahodnih velesil.

Nemška pogajanja je olajšalo tudi dejstvo — ne glede na to, da je Nemčija zahtevala samo rusko nevtralnost — da ni imela Nemčija prav nobenih ozirnov do samostojnosti tretjih strank. Zelo verjetno je bila že v naprej dogovorjena delitev Poljske in odstop strateških točk v Baltiku, kajti pri pogajanjih je bila ruska pozicija neverjetno ojačana s prisotnostjo v britanske delegacije v Moskvi. Dne 24. avgusta 1938 je bil dosežen vse obsegajoč sporazum ter podpisan nenapadalni pakt. Teden kasneje je bila Evropa v vojni.

RUSIJA IN SEDANJA VOJNA

Vojna je rešila najnujnejše rusko vprašanje varnosti, kajti nobena evropska sila ni bila začasno v položaju, da jo more napasti. Okupacija vzhodne Poljske je bila kmalu izvršena in 29. septembra je bila določena nova meja med Rusijo in Nemčijo. Ruska pridobitev stotin kilometrov odprte in nezavarovane meje z Nemčijo pa je imela v sebi strateške težave za bodočnost. Z ruskega stališča je idealen izhod iz evropskega konflikta jasen: vojna do izčrpanosti, v kateri se obe strani bojujeta do konca. Pod temi okoliščini bi bil ruski problem varnosti avtomatično rešen, obupanje in nered, ki bi se rodila iz nadaljevanja vojne, pa naj bi pripravila ugodno zemljišče za komunistično propagando in za ustanovitev satelitnih sovjetskih držav.

Rusija pa mora računati z možnostjo popolne zmage ene ali druge strani. V tem primeru bi velika ruska posestva lahko spet postala cilj zmagovalčevih želja. Začasna varnost, ki jo daje Rusiji vojna na Zahodu, je dala Rusiji priliko, da se lahko bavi s problemom svoje sigurnosti in pa z vprašanjem, kako to sigurnost obdržati. V oktobru 1939. leta je bil turški zunanji minister poklican v Moskvo in sovjetska vlada si je veliko prizadevala, da dobi od Turkov pristanek na zaprtje Črnega morja mornaricam, ki ne pripadajo obalnim državam: toda poizkus ni uspel.

Na severu je Rusija imela v začetku le malo opozicije. Pakti o medsebojni pomoči so bili podpisani z baltskimi državami, ki so »pristale« na odstop otokov, posojilo pristanišč in letališč ter ustanovitev ruskih garnizij na strateških točkah. Ko je prišla na vrsto Finska, da ugodni podobnim zahtevam, je sovjetska vlada nalezela na energičen odpor, prav kakor prej pri Turkih. Izhod pa je bil seveda drugačen, kajti Finska ni imela turških zaveznikov in 30. novembra 1939 je Rusija napadla Finsko, da vzame to česar ji Finci niso hoteli izročiti.

Najprej je Stalinova leza nad odločnostjo malega sosedu vodila do dekreta o ukinitvi finske samostojnosti in o ustanovitvi marionetne sovjetske vlade. Toda popolna enotnost finskega naroda, njegova junaška obramba in težke izgube v življenju in materialu so narekovale kremeljski vladi, da izpremeni svojo politiko. Ko je prišel čas za pogajanja, niso Rusi zahtevali več kot precej strožje, strateške koncesije. O finski vojni se je na veliko pisalo kot o poživitvi ruskega imperializma. Je to imperializem samo v toliko, v kolikor odgovarja eni izmed vodilnih črt tradicionalnega ruskega imperializma — razširitvi in iskanju večje varnosti. Vsa ruska politična in vojaška aktivnost v zimi 1939 do 1940 je šla za tem, da zviša svoje strateške obrambe, med tem ko so njeni najmočnejši sovražniki bili zaposleni drugod. Po besedah čisto narodnega interesa je bilo zavzetje finskega ozemlja enako nemški aneksiji Sudetov. Prav tako ga je mogoče braniti s strateškimi razlogi. Najmanj razveseljivo dejstvo v finski vojni pa je bila uporaba revolucionarnega žargona — »osvoboditev delavcev«, »razbitje Mannerheimove klike« in tako dalje — za pokritje manevra, ki je imel

Japonski baron Okura o Sovjetski Rusiji

„Japonska in ostale sile nimajo razloga, da se je boje, pa tudi ne, da je podcenjuje o

Japonski časopis »Bungei Shunju« prinaša zanimive poglede mladih državljanzov na velikana, ki preži za Vladivostokom. Podpredsednik japonskega Instituta za proučevanje daljnovzhodnih vprašanj, baron Okura piše pod zaglavjem »Vrelci vojaške sile Sovjetske zveze« tudi naslednje:

»Tri so stvari, ki udarjajo pečat Rusiji: ogromno prostranstvo, mešanica narodov in neizčrpna zemeljska bogastva. Ruska težka industrija za oboroževanje je po dolgoletnih naporih dosegla vidne uspehe. Sovjetske množice so se istočasno navadile pomanjkanja, kar je velikega pomena, če pomislimo, da se narodi z boljšim življenjskim standardom težje prilagodijo posledicam, ki jih prinaša v prehrani vsaka vojna.

Sovjetska zveza se je zaprla vase, odrezala od ostalega sveta. Črpa pa iz vseh držav čim več možnih informacij. Ker se sovjetski preračun določa na diktatorski način, se oboroževalni program lahko nemoteno izvaja. Vpogled v številke in finance širši javnosti ni dovoljen. V tem ima Moskva veliko prednost pred vlado Anglije, USA ali Japonske, kjer je treba za vsako vsoto privoljenja predstavništva naroda in posebnih zakonov. Iz objavljenih sovjetskih preračunov izvemo le, da so se izdatki za državno obrambo povišali od 1.5 milijarde rubljev l. 1933 na 57.6 milijarde l. 1940. V sedmih letih tedaj skoro štiridesetkratno povečanje, kar bi bilo v konstitucionalni državi nemogoče.

Stalna vojska SSSR se je povečala od 300.000 na 2.000.000 mož. Vojaška vzgoja se je tako posplošila, da se vezbajo za vojno celo ženske. Moskovski listi so polni vesti o ženskih ostrostrelcih in o dečkih, ki se že v osnovnih šolah uče streljanja. Tudi vzgoja letalcev se zelo popularizira. O sovjetskem letalstvu sicer ni točnejših podatkov, je pa močnejše, kakor se splošno misli.

Vsekakor je pa pohod na Finsko dokazal, da Sovjetska zveza v vojaškem pogledu zaostaja za Nemčijo. Angleška revija »Economist« pravilno poudarja velike transportne težave v Rusiji, ki se v primeru vojne pokažejo v še bolj ostri luči. Če vzamemo za produkcijo ameriškega delavca enotno 100, tedaj je zmoželi ruski industrijski delavec 1936 31.2 do 48.2 enot. Čeprav se je morda to razmerje zmanjšalo v korist sovetov, vendar bo trajalo še dolgo, preden se bo lahko proizvajala sila sovjetskega delavca merila s svetovnim merilom.

Največjo slabost Sovjetske Rusije vidi baron Okura v tem, da »vladata ogromnim množicam prebivalstva le dva milijona ko-

munistov. Velika neorganizirana čreda ni nobena nevarnost za majhno, sklenjeno skupino ljudi. V miru ali tako dolgo, dokler se vojna razvija ugodno, more sovjetska vlada brez težkoč vladati državo. Če se pa obrne vojna sreča proti njej, lahko nastanejo zdaj tu, zdaj tam nemiri, zaradi katerih bi morale ostati močne oborožene sile v notranjosti dežel. In ker je Rusija ogromen prostor, nastopa v tem pogledu neugoden činitelj do gosto poseljenih sosedov. Na ta način postaja za Sovjetsko Rusijo skoro nemogoče, zbrati na en-

krat vse svoje oborožene sile na določenem mestu in jih vreči v ogenj. Sovjetski častniški zbor ima svojo vzgojo in izkušnje dvajsetih let, vojaški eksperti pa dvomijo, če je ta zbor, posebno pa znani čistiki, sposoben za širokopotezne operacije.

Vse v vsem, Sovjetska Rusija ima, kakor vse velike sile, dobre in slabe točke svojega državnega organizma. Japonska in ostale sile nimajo razloga, da se je boje, pa tudi ne, da je podcenjujejo, zaključuje baron Okura svoja razmišljanja.

Bolgarska opozicija vo'nim hujskačem

Po vsej Bolgariji je bilo v zadnjem času več sestankov pristašev razpuščenih političnih strank, demokratov, zemljoradnikov in socialistov. Pod firmo »Zveze ustavnih moči« so izdali veljaki teh strank razglas, ki pravi med drugim, da zahteva bolgarski narod v svoji ogromni večini le eno zunanjo politiko: »Mir in resnično nevtralnost, brez vsakršnih vojaških zvez in vmešavanja v vojno. Bolgarski državljani ne žele žrtvovati svoje neodvisnosti za nobene obljube. Vsak, kdor bi udaril na našo neodvisnost, je naš smrtni sovražnik.« Letak je proti levičarjem, prav tako ostro napada pusto-

lovce z desnice. »Prvi hočejo narediti iz Bolgarije Estonsko, drugi pa Romunijo. Večina njih je pokvarjena, izgubljena. Igrajo vlogo sodobnih janičarjev v tuji službi proti Bolgariji. Bolgarski narod ima svoje narodne zahteve, vsakomur daje zasluženo priznanje. Bolgarija ni napadla Romunije v najusodnejših trenutkih, bolgarski narod tudi ne želi napadati Turčije, Jugoslavije in Grčije. Bolgariji bo v miru zadosteno, če se bo uporabljal isti način, kakor smo z njim dobili južno Dobrudžo. Od pametne uprave je odvisna svetla bodočnost Bolgarije.«

Zanimiva izprememba na šolah v Nemčiji

Nemški prosvetni minister je izdal odlok, po katerem se bodo poslej šolska leta spet začela jeseni, v septembru. Kakor znano, so na pritisk pruskih šolskih oblasti uvedli v Nemčiji kot začetek šolskega leta dneve po veliki noči. Katoliške dežele, predvsem Bavarska, s tem niso bile zadovoljne. Zdjaj je Hitler na podlagi poročil gaulajterjev iz posameznih pokrajin, predvsem iz Avstrije in Sudetov, odločil, da se šolski pouk spet začne v jeseni.

Zanimivo je, da je bil tudi za Alzacijo in Loreno obdržan prejšnji šolski sistem.

Loreno so očitvidno priključili kot definitivni sestavni del k Westmarki. Alzacijo pa k Badenski.

Kakor še nikoli doslej, sta zdaj potrebna mladostni polet in hrabrost Amerike. Niti za trenutek ne smemo dvomiti v svoj narod, ki je hraber in pripravljen žrtvovati vse za svobodo sveta, pišejo »New York Times«.

Nov tip lovca na podmornice so splovili v morje v avstralski ladjedlnici v Williamstownu. Ladja ima 900 ton in bo spremljala konvoje.

Kultura

Ilka Vašetova: Rožna devica

(Povest Vodnikove družbe)

Kdor v tem delu Ilke Vašetove pričakuje nekaj poskus biografije Valentina Vodnika, bo razočaran, in še precej. Zakaj delo ni v nobenem smislu v zvezi s poskusom resne biografije človeka in pesnika, ampak le napol pozitivno zgodovinska zgodba iz časov umika Francozov iz Ilirije.

Delu ne manjka osrednjega življenja, toda to se ne tiče v jedru Valentina Vodnika, ampak ljubezni dveh mladih ljudi, ki ju je ustvarila pisateljica domišljija. Measarski pomočnik Andrej in šivilja Nana se ljubita, da pa pridjejo ljubezenski boji in podobne storiče do pravega izraza, doda Vašetova še »močno nesimpatičnega vratarja in ovaduha« Suhadolnika, ki prav tako ljubi Nano, obenem pa sovraži Andreja. Naposled ga udari s kolom, spravi v ječo in hoče celo ubiti. Medtem pade Napoleon, Francozi se umaknejo iz Ilirije in Andrej je svoboden. Tedaj hoče pijani Suhadolnik Nano »osvojiti s silo« in prav, ko jo davi, pride Andrej — njo reši, Suhadolnik pa zbeži. Vprašamo se: kakšno vlogo igra pesnik Vodnik? Malenkostno. Vodnik je nekaj pokrovitelju Andreju in Nani in pisateljica ga predstavi kot velikega »frankofila«, veseljaka in človekoljuba.

Avtorica nam pokaže, kako pojmuje Vodnika. Mi pa čakamo zmagoslavnega krika: Doumel sem ga! Da, doumel, v tem primeru doumela. Niti preprostega človeka, kaj pa šele moža večjih duhovnih vrednot in — če smo razsipni — umetnika! Vašetova se Vodniku skuša bližati z žensko čustvenostjo in romantiko. Hoče biti prepričevalna, zato idejo dopolni z viri anekdotične narave. Pri tem pa ima srečo: prepriča nas vsaj okolica in iz dela veje duh stare Ljubljane izza časa »Ilirije oživljene«. Po njenem je Vodnik malomeščan, človek brez globljeje notranjega čuta, če že ne govorim o pesniku.

Da se pisateljica ni vezala, nam dokazuje naslov dela »Rožna devica« (La Rosiere). Ta »rožna devica« je, naravno — angelska Nana. Bil je v tedanji dobi v navadi običaj, ki so ga francozi vezali s praznovanjem cesarjevega rojstnega dne. V Ljubljani so izorali dve »rožni devici«, najpoštenejši, najbolj krepotni in, naravno, da je bila ena izmed izbranih šivilja Nana, zaročenka glavnega junaka Andreja.

Gotovo je, da obljubljenega razumevanja Valentina Vodnika ni; in če že smatramo delo kot vir za razumevanje pesnika, vedimo, da je napačno. Njen Vodnik ni tisti Vodnik, ki je v »letih nerodnih okrogle pesnice pek«. Če primerjamo tega anekdotičnega Vodnika s Prešernom, kakršnega nam je predstavila ista pisateljica pred nekaj leti, smo začuden — Prešeren in Vodnik sta dvojčka, enaka po duhu, veseljaka, pijančka, malomeščana in hudomušneža. Vendar pa koncem koncev ugo-

tovimo, da je ponarejen tako Valentin Vodnik kakor France Prešeren — za njima pa se skriva obraz avtorice, prikojen svet, v katerem naj bi bil postavljen nezlagani obraz obeh pesnikov.

Ako premostrimo delo kot zgodovinsko povest, torej povest, katere okvir je zgodovinski, vse ostalo pa ustvarjeno v pisateljici domišljiji, moramo ugotoviti, da je precej izkrivljena. Toda tu se ne oziramo na zgodovinska dejstva, izkrivljeno je življenje in značaj avtoričinih ljudi. Saj to je zgodba Spillmannovega kova, natančneje — zgodba, idealizirana pravljica, ki jo pripoveduje vzgojitelj učencem. Pisateljica ljubi pozitivne značaje, sovraži pa negativne, čeprav bi se morala zavedati, da so prvi kakor tudi drugi prišli iz nje same. Vsi značaji bi morali biti lepi, ali v božanski ali pa demonični lepoti. V »Rožni devici« pa beremo precej izpadov, ki so neumetniški in niso nujni na osebo vohuna Franceta Suhadolnika. O pravem, resničnem človeku pisateljica ne bi smela napisati kaj takega. Da tudi ostale osebe niso boljše, ali so skrajno idealizirano dobre ali pa neizrekljivo hudobne in ostudne, ni vredno dokazovati, ker samo branje dokazuje to tendenco.

Jezik je še precej živahen, četudi je slog raztrgan in neenoten. Vašetova se preveč poslužuje tujk, kar vpliva mučno na bralca; na primer: redingot (5), aprobirati (11), numizmatično (12), komad (12), afektirano (19), ljubavni (39), tribut (56) in ekvipaža (71).

V ostalem pa bo našlo delo precej bralcev, posebno v ženskem svetu. Z. Z.

GOSTOVANJE MARIBORSKEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

V četrtek, 23. t. m. zvečer bo gostoval mariborski dramski ansambel zopet v Ljubljani, kamor pojde z Gorkega drama »Na dnu« v režiji Jožeta Koviča. »Na dnu« spada med najbolj uspele letošnje uprizoritve mariborske drame in bo ljubljancane gotovo zanimalo videti, kakšna so mariborska gledališka prizadevanja in primerjati dosežene uspehe z željami, ki se jim tako kruto postavljajo po robu tesne finančne razmere Narodnega gledališča v Mariboru, najbolj zaposlavitelne v celi kraljevini. Mariborčani so ob vsakem gostovanju ljubljancanov pokazali, da znajo pravilno oceniti take dogodke slovenske kulturne skupnosti in bodo to izpričali tudi ob priliki gostovanja s Shakespeareievim »Romeom in Julijo«, ki bo sledilo gostovanju Mariborčanov v Ljubljani, zato trdno upamo, da ljubljancane ne bodo v ničemer zaostali za Mariborčani in bodo s svojim zanimanjem za gostovanje omogočili tudi še nadaljnje in še številnejše izmenjave ansamblov.

JUGOSLOVANSKI DRŽAVLJANSKI ZAKONIK.

Pred šestimi leti je bila sestavljena in izdana knjiga »Predosnova državljanskega zakonika za kraljevino Jugoslavijo«. Ima več pomanjkljivosti, zato je bila predmet ostrih kritik. Res je, v javni razpravi je sodelovalo relativno majhno število ljudi. Izpogovoriti bi pa morali vsi zainteresirani in dati mišljenje o svojih potrebah, da opozore na nedostatke in predložijo odgovarjajoče rešitve. (Mil. Č. Marković v beograjskem »Napredu«.)

čisto nacionalno in strateško važnost. Seveda pa je mešanje ali zmešanje revolucionarnih in nacionalnih gesel tako staro, kakor je star že režim sam.

Vojna na Zahodu je Rusijo zelo zanimala, posebno še v trenutkih, ko je bila nevarnost za njeno ozemlje. Strah, da bi zavezniki prenehali z vojno ter omogočili Nemčiji, da pomaga Finski, je brez dvoma povečal rusko pripravljenost, da se pogaja s Finsko. V treh mesecih finske vojne se je Nemcem posrečilo izviti več novih gospodarskih koncesij od svojega sovjetskega partnerja (prvi gospodarski sporazum je bil podpisan v avgustu 1939 in je dovoljeval izmenjavo blaga med obema državama v približnem znesku 200.000.000 nemških mark. V februarju 1940 se je ta številka povišala na 1.000.000.000 mark).

Rusija pa je bila od začetka sovražnosti v zavidnem položaju, da je lahko nadaljevala politiko, ravnotežje, ki je najboljša politika za njo, ki hoče ostati izven bojev, obenem pa podpirati eno stran, da se nadaljuje boji čim dalje časa, vsaj tako dolgo, da nobena stran ne zmaga popolnoma. Toda Rusija kaže malo znakov, da bi interverovala aktivno v korist tistega bojevnika, ki mu gre slabše, kajti ona ne zaupa in ne mara nobenega od obeh.

Ena sama stvar je gotova v bodoči ruski politiki: njeno glavno načelo — sigurnost. Toda kakšne pridobitve, kakšna zaveznikstva, kompromise, poraze ali triumfe bo prineslo nadaljevanje take politike, ne ve niti Rusija sama.

(Konec)

Gospodarske vesti

Agrarna prenaseljenost banovine Hrvatske

Izhod: industrializacija, velika javna dela, intenzivnejša in naprednejša obdelava

Za pravilno razumevanje gospodarskih in socialnih razmer v banovini Hrvatski so zelo važni podatki, ki jih je zbral na štirih anketah oddelek za socialno politiko v Zagrebu. Prve tri ankete so se bavile z razmerami v pasivnih in začasno pasivnih okrajih, četrta pa z vsemi okraji banovine sploh. Naj navedemo le nekoliko najvažnejših ugotovitev. Čeprav se bavi z obdelavo zemlje 80% prebivalstva v banovini, polovica od tega ne more živeti samo od zemlje, ker je ima premalo. Na področju bivše savske banovine ima dovolj za lastno prehrano 40-47%, v bivši primorski banovini pa 75 odst. poljedelcev. Najresnejši izhod, ki ga bodo morali poiskati v banovini Hrvatski je industrializacija (predvsem velja to za Gorski kotar, Lik in Hrvatsko Zagorje) ter kolonizacija. Prav tako bo nujna tudi zaposlitev pri večjih javnih delih.

Pomembna je ugotovitev, da pasivnost nekaterih predelov, ki slovijo kot taki, ni nekaj absolutnega. Namesto žita uspeva tobak, vino, sadje itd., ki prinaša večših več dohodkov, kot žitarice. Tako so prejeli sadilci tobaka letos 300 milijonov din, prav tako so bile ugodne cene za dalmatinsko vino, posebno, ker je drugod slabo rodilo. Mnogi okraji so prav za prav le zapuščeni: obdelujejo se na

najprimitivnejši način in površno, zemlja je slabo pognojena ter je zato izčrpana in kisla. Tu je potrebna cenena nabava strojev, pouk v naprednejši obdelavi, preorientacija poljedelstva k živinoreji, sadjarstvu itd. Potrebna je regeneracija živinoreje z boljšimi plemenskimi vrstami, potrebni so silosi, sejati je treba več krme itd. **Potrebni so tudi razsadniki in nabava boljših sadik, ki bi dvignile sadje-rejo. Nič manj pa ni važna organizacija prodaje vseh kmečkih proizvodov. Dalmatinski pridelek oljk je znašal večših**

2500 vagonov na leto, zdaj je pa le 500 vagonov, zato ga bo treba spet dvigniti. V južnejših predelih bo treba gojiti predvsem južne kulture, in sicer po naprednejših metodah.

Poleg rešitve teh temeljnih problemov ki naj bi trajno zajamčili zadostne količine prehrane za prebivalstvo banovine bo treba preskrbeti letos zadostne količine hrane. Žitarice so dale 50% navadne žetve, pa tudi koruza je kvalitetno slaba. Slabo je rodilo tudi sadje. Ponekod pa so občutne še posledice poplav.

Delokrog ministristva za prehrano

Že pred dnevi smo poročali, da bo ustanovljeno ministristvo za prehrano. Med tem je izšla naredba o njegovi ustanovitvi, ki določa njegov delokrog: skrb za oskrbovanje prebivalstva s hrano in ostalimi življenjskimi potrebščinami, izdelava gospodarskega načrta za vsa država in skrb za njegovo izvedbo, zagotovitev surovin, domačih in tujih, uravnavanje prometa in predelovanja surovin ter polfabrikatov, njihova razdelitev na podjetja, skrb za izvajanje ukrepov zaradi ustvarjanja zalog in rezerv, politiko in nadzorstvo nad cenami, pobija-

nje špekulacije, vrhovno upravo in nadzorstvo nad delom industrijske proizvodnje in predelave živil, koordinacijo dela vseh ministrstev, banske oblasti in ustanov, katerih naloga je oskrbovati državo s hrano. Pod področje novega ministristva pridejo: ravnateljstvo za preučevanje in organizacijo prehrane, urad za nadzorstvo nad cenami, centrala za kurjavo. Privil. izvozna družba (Prizad).

Novi minister za prehrano je dr. Milan Protić, dosedanji glavni ravnatelj Narodne banke v Beogradu.

Omejitev konzuma življenjskih potrebščin

Izdana je nova naredba o obsegu blaga, ki ne dovoljuje proizvajalcem (predelovalcem), veletrgovcem, trgovcem na drobno in drugim prodajalcem prodaje ali izročitve blaga po čl. 1 uredbe o pobijanju draginje, v večjih količinah, kot so jih prodajali povprečno pred 1. sept. 1939. Veletrgovci, trgovci na malo in drugi prodajalci ter konsumenti tudi ne smejo nabavljati življenjskih potrebščin v večjih količinah, kakor so jih nabavljali pred 1. sept. 1939. Izjeme od te »standardne« količine se lahko v slučaju povečanja ali zmanjšanja kupčevega obrata, oziroma radi osebnih in družinskih izjem, dovolijo. — Z novo naredbo hočejo merodajni preprečiti nadaljnje kupičenje blaga pri bogatejših slojih in špekulacijah, zaradi katerega je nastalo na trgu pomanjkanje blaga. Naredba naj bi racionalizirala konsum na predvojni višini.

Vse zasebne zaloge krompirja je zapolnila madžarska vlada razen količin, ki so potrebne za lastno uporabo do 15. julija.

Brezcarinski uvoz žvepla za vinogradnike zahteva v posebni spomenici splitska Trgovsko-ind. zbornica od merodajnih ministrstev.

Način dobave novih 8000 ton turškega bombaža bo skušala urediti delegacija naše tekstilne industrije v Carigradu. Načelni sporazum o dobavi je bil že dosežen. Dobava bi se vršila po 1. aprilu. Nekateri člani delegacije bodo pozneje odpotovali v Iran in Irak, kjer se bodo pogajali za dobavo volne in bombaža, drugi pa v Egipt, kjer naj bi dosegli večjo dobavo tekstilnih surovin.

350.000 ton nemškega koka bomo prejeli v mesečnih kontingentih po Donavi. Gornjesleski sindikat bo dobival mesečno 4-5000 ton, Rensko-westfalski sindikat pa po 30000 ton.

Postopanje pri prisilnem odkupu in odvzemu drv, ki ga bo izvajala centrala za kurjavo, je predpisano s posebnim pravilnikom o poslovanju te centrale. Pravilnik regulira predvsem vprašanja, odkupa prijavljenih zalog drv in odvzem neprijavljenih po odst. 1 čl. 3 uredbe o cenah za kurjavo.

160 milijonov din dobička je imela lani Drž. hipotekarna banka. Dočim je znašala predlanskim bilančna vsota 14 milijard din, je bila letos že nekaj nad 29 milijard. Obratni kapital banke je bil predlani 8.4 milijarde, lani pa 15.5 milijard din. Od lanskega čistega dobička je prejela država 120 milijonov, 31 milijonov je določenih za rezervni sklad, ostalo pa prejmejo uslužbenci kot posebne nagrade.

Bilanca Nar. banke mora biti vsako leto narejena po novi uredbi o spremembah zakona o Nar. banki 30. junija in 30. dec. vsakega leta, na koncu leta pa obračun dohodkov in izdatkov, ki ga odobri minister financ.

Nemška industrija poljedelskih strojev bo z ozirom na uradno sodelovanje Drž. postaja za prehrano (Reichnährstand) in z ozirom na velik trg v jugovzhodnih agrarnih državah razstavljala na Dunajskem pomladnem velesejmu, ki bo od 9. do 16. marca. Nemška ind. poljedelskih strojev je že prevzela vse prostore, ki so bili na razpolago.

Podružnica »Agraria«, nemške osrednje zadrge »Agraria« v Novem Sadu, je bila ustanovljena tudi v Ljubljani.

6 mesecev zapora in 100.000 din bo lahko kaznovan, kdor se ne bo ravnal po uredbi o novem »ljudskem kruhu« iz 50% pšenične in 50% koruzne moke, je razglasilo zagrebško mestno poglavarstvo.

V par letih homo pridelati dovolj riža za domači konsum po menju merodajnih strokovnjakov, s pomočjo novega fonda za melioracijska dela v srbijo pospeševanja domače proizvodnje riža, ki ga omogočuje nova uredba ministrskega sveta. V fond se bodo stekali vsi dohodki od trošarine na domači riž (za luščen 1. za neluščen 0.80 din na 1 kg), ki so jih prej pobiralo banovine. Fond bo na razpolago za regulacijo rek, osuševanje in namakanje ter preplavljanje zemljišč, kjer se pri nas goji riž t. j. v Povardarju.

Drobne novice

Učiteljica Tonislava je bila v dyorski kapelici služba božja, na maršalatu pa odprta knjiga za vpisovanje čestitk.

Zadušili sta se mati in sin. Anica in Tihomir Ilič, sluga v Sokolskem domu v Boru. Tihomir je hotel ogreti sobo z žarečim ogljem, ki ga je imel v odprti posodi. Tudi njegova žena je v težkem stanju.

V odtrgano skalo je zavozil nabito poln vlak pri Jezgropolju, na progi Djevdjelija-Veles. Vlak se je iztiril, smrtnih žrtev ni bilo.

Prvi festival narodne pesmi, glasbe in plesov iz Južne Srbije bo za pravoslavno veliko noč v Skoplju. Istočasno bo tudi razstava najlepših fotografskih posnetkov ter prikazani trgovski, industrijski in obrtni napredek pokrajine.

Cez 600.000 din Skode je naredil požar v Skoplju na trgovskem poslopiju Avrama Rubena.

Zaradi megle je trčil medmurski vlak na zagrebškem kolodvoru Sava v lokomotivo. Od potnikov se ni nobeden ponesrečil. Poškodovana pa je lokomotiva in vlak. Da ni prišlo do večje nesreče je zahvaljevali počasni vožnji vlaka.

3000 brezplačnih kosil razdelijo dnevno v Zagrebu v javni kuhinji stotinam revežev, ki čakajo vsaj na malo tople hrane.

Smrtno nesrečo v rudniku bauksita v Oklaju pri Splitu je povzročila voda, ki je izpodkopala bauksitne plasti. Ubilo je delavca Josipa Gojčeta, Mate Valžić pa je težko ranjen.

Krušne karte dobijo tudi v sreci žitordne Vojvodine, Novem Sadu. V mestu vlada tako pomanjkanje moke in kruha, da vidijo v uvedbi kart merodajni edino rešitev.

Visoko šolo za telesno vzgojo dobi banovina Hrvatska. Po naredbi bana bo imela šola rang višje pedagoške šole, učiteljsko osebje bo stalno in honorarno, v šolo pa bodo sprejemali diplomirane in absolvirane slušatelje univerz in visokih šol ter absolvente srednjih šol in učiteljskih.

Prošnja procesija proti kugi je bila danes dopoldan v Zagrebu ob udeležbi mestnega načelnika Starčevića in mestnega zastopstva.

Radio

TOREK, 21. jan.

Ljubljana: 7.15 plošče, 12 lažja komorna glasba (plošče), 13.02 koncert Ro, 14.15 šolska ura, 17.30 akademski pevski kvintet (koncert dr. Kimovčevih skladb), 18.15 iz slovenskih oper (plošče), 19.15 gospodinjska posvetovalnica, 20 koncert Ro, 21.15 samospevi Mirka Jelačina, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — **Beograd:** 11.35 zabavni koncert, 13 violinski koncert, 14.20 Beethovnov koncert, 17.25 zabavni koncert, 18 citraški koncert, 19.40 narodna glasba, 20.25 zabavni koncert, 22 simfonični koncert. — **Zagreb:** 17.15 kitarski koncert, 17.45 plesna glasba. — **Bratislava:** 15.30 jugoslovske pesmi, 19.40 koncert. — **Brno:** 18.15 slovaške pesmi. — **Sofija:** 12.35 pisan koncert, 19.40 koncert lahke glasbe, 20.30 koncert ruske glasbe, 21.25 lahka in plesna glasba, 22 plesna glasba. — **Budimpešta:** 15.20 ciganski orkester, 17.15 orgelski koncert, 20.55 violinski koncert, 21.20 plesna glasba, 23.20 ciganska godba. — **Sottens:** 12.55 pisan koncert, 18.25 lahka glasba, 18.50 plesna glasba.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

»n počasi, s trdnim glasom je govorila o svojih materinskih čustvih, spominjač se pri tem požrtvovalnosti svoje lastne matere.

Nikoli v svojem življenju ni Henry Forrest, razvajeni ljubljenc elegantnih londonskih krogov, pogumni in podjetni popotnik samote, slišal govoriti tako ženo na ta način. Način govora in obnašanje te žene sta zmedla njegovo občutje; njena lepota ga je očarala, in blago zvočje njenega mehkega glasu ga je pretreslo. Prevzet od njene ljubkosti in ponižnosti jo je prijel za levico in ji jo poljubil.

»Razpolagajte z menoj, mylady — popolnoma pripadam vam!« In čuteč, kako napačno in banalno je morala zveneti ta družabna fraza, zaključil prenačljeno in skoro prestrašeno: »Ne morem verjeti, da bi se tako veliko upanje kakor je vaše ne izpolnilo!«

Beata je sklenila roke in se zazrla v daljavo.

»Moja Agnes!« je dahnila. In počasi se obračajoč proti sinu lorda Conwaya, se mu je smehljala z boleznim pogledom. »Morali bi jo poznati! Tako nežna in ljubka... In tako pametna! Nikoli me ni nalagala, nikoli storila nič grdega! O bog, rotim vas, prosim vas na kolenih: svetuj-

te mi! Pomagajte mi, da jo zopet najdem!« Iztegnila je roke proti njemu in se skoro zgrudila na tla. Henry Forrest jo prime za roke in podpre.

»Prosim Vas!« je jecljal vznemirjen, »kar želite, kar ukazujete, storim! — Pripravljen sem, odpraviti se takoj na pot. Lord Emerson naj kar sam lovi svoje antilope! Lady Ransome naj kar sama pije svoj čaj, in Solderhursti naj sami plešejo na svojem plesu! Povejte, missis Wilgard: kaj naj storim za vas?«

Njegova lica so žarela, njegove sive oči so se iskriale, njegove pesti so se odločno stiskale. Skočil je kvišku.

Beatina prsa so se dvigala v globokem dihanju.

»Torej se vam ne zdi nemogoče — kar vsem drugim — da Agnes še živi? Da jo zopet najdem?« vzklikne.

Henry Forrest sede zopet mirnejši k njej. Ukrotil je svoje razburjenje in začel stvarno govoriti.

»Missis Wilgard, ali vaš otrok še živi ali je že mrtev, je v rokah usode. Naša dolžnost je samo, da najdemo sled za njim.«

»Mi? Dejali ste mi?« so se ji hvaležno zaiskrile oči.

»Da, missis Wilgard, mi! Iz poročil v »Times of India« vem približno vse, kar

se je zgodilo. Vendar vas prosim, da mi še enkrat pripovedujete vsako posameznost, vsako najneznatnejšo malenkost. Tudi najskromnejše dejstvo je lahko pomembno. Ničesar ne smemo prezreti! Začnite čisto od začetka vprašam vas, če se mi bo zdelo, da moram še kaj vedeti.«

»Da, vse vam hočem pripovedovati, vse!« zaključil Beata trepetajoče. »Vse!« krikne vdrgitč skoro divje, »vse morate vedeti!« Vihar njenega čuvstva ji je pognal kri po žilah. Le z največjo muko je začela zbraneje pripovedovati tujemu možu, ki je nemo sedel poleg nje.

Sklonjen naprej, roke zvite okoli kolena, je poslušal Henry Forrest, Tu in tam kaka beseda, kako vprašanje.

Končno je umolknila. Njen glas je postal raskav in hripav. Njen pogled zastrt. V neki tesnobi ga je pogledala.

Henry Forrest je dolgo, dolgo molčal in potem preudarjajoče dvignil glavo.

Torej niste našli niti najmanjše sledi. In vendar — neka sled mora biti. Če živi, jo je moral kdo kje nekoč videti. Če je mrtva, najdemo kraj, ki skriva njene telesne ostanke. Nekje moramo rešiti to uganko. — Za začetek vam torej predlagam: vrnite se z menoj še enkrat na kraj, kjer je izginila; pretaknimo še enkrat z najvztrajnejšo odločnostjo ped za pedo tiste pokrajine. Najamemo najbolj izkušene ljudi, ki znajo stakniti najrahlješjo sled v goščavi. Poznam celo vrsto najspretnejših dečkov, ki so me spremljali na mojih poteh po džunglah. Kdaj, mylady, bi bili lahko pripravljene za to potovanje?«

»Jutri zjutraj!« plane nepremišljeno iz Beate.

Bežen smehljaj je ošinil Angležev obraz.

»Dajte mi osem dni časa, missis Wilgard! V tem času zbobnam skupaj svoje ljudi in poskusim za najnujnejšo opremo. Dovolili mi boste, da vas zdaj popeljem zopet na vrt, mylady. Namen mojega obiska je izpolnjen — takoj se poslovim od lady Fitroy in se še danes spravim na delo!«

Molče mu je ponudila Beata obe roki. Hotela je govoriti, toda nprestano ji je podriteval obraz. Tako so govorile samo velike oči z nemo, vročo zahvalo. —

Zamišljeno je sedela Beata naslednje popoldne na verandi Wilgardove vile v Balasorju. Tudi na povratku čez zaliv je molčala; James Wilgard je ni motil. Zanj je bilo samoumevno, da jo je slavnji poznavalec Indije odvrnil od njenega namena. Njegovo sočutje mi je branilo, da bi jo o tem vprašal. Najprej se naj najde — potem bo začela že sama od sebe govoriti.

To je bila filozofija Jamesa Wilgarda, ki pa jo je zadel občuten sunek, ko je zdaj prišel iz predilnice domov na lunch.

Med južino je bila Beata še redkobesedna. Toda izraz njenega bledega, nemirnega obraza je slišil Jamesa Wilgarda še enkrat, da jo je natančno opazoval. Ko je bilo pospravljeno in si je James Wilgard prižgal svojo dolgo cigaro, ga nenadoma pogledajo Beatine nežne, toda odločne oči.

Novice

Odlok vojnega ministra o vežbah

Službeni »Vojni list« objavlja naslednje naredbe ministra vojske in mornarice:

Obveščeni sem, da so se ob priliki pozivanja vojaških obveznikov na vežbe lansko leto dogodili primeri, da so bili posamezni obvezniki ponovno pozvani na vežbe, nekateri celo po petkrat, do čim drugi sploh niso bili na vežbah. Tako postopanje pri pozivanju vojnih obveznikov bi lahko imelo zelo neugodne posledice v pogledu vzdrževanja in dviganja morale v onih slojih naroda, iz katerih se pozivajo najštevilnejši obvezniki. Zaradi tega odrejam:

1. Poveljniki armijskih in divizijskih

oblasti naj pošljejo načelnike svojih štabov in njihove pomočnike v posamezna vojaška okrožja, kjer naj izvrše pregled in ugotove, ali in v koliko primerih so bili posamezniki ponovno pozvani na vežbe.

2. Za primer, da se ugotove taki ponovni pozivi na vežbe zaradi nepravilnega postopanja posameznih organov pri vojaških okrožjih, se morajo krivci pozivati na najstrožjo odgovornost.

3. Ker bo po vsej priliki tudi letos potrebno pozivati obveznike na vežbe po skupinah, naj poveljniki armijskih in divizijskih oblasti sestavijo podroben načrt za pozivanje na vežbe in vodijo o

tem točno evidenco, da bi se v bodoče preprečili podobni primeri. Pri sestavi načrta za pozivanje na vežbe se mora strogo upoštevati, da se gospodarsko šibkejši obvezniki in njihova živina pozivajo na vežbe v takih letnih dobah, ko je to najlažje združljivo z njihovim gospodarskim udejstvom, bodisi v kmetijstvu, trgovini ali drugih gospodarskih panogah.

4. O vseh ugotovljenih nepravilnostih pri pozivanju na vežbe v letu 1940 naj mi poveljniki armijskih in divizijskih oblasti dostavijo do 15. februarja podrobno poročilo o vsakem posameznem primeru.

Trbovlje v višji draginjski razred

Poročali smo že o akciji trboveljskih državnih nameščencev, da bi se Trbovlje postavile v višji draginjski razred. Za tako izpremembo so dani vsi predpogoji. Trbovlje je s svojimi 15.000 prebivalci v državi največji izrazito industrijski kraj, kjer posluje tudi ekspozitura okrajnega načelstva in sodišča. Plače državnih nameščencev, ki jih je v Trbovljah 190, dosežajo komaj polovico ali celo tretjino plač nameščencev v industriji, ki uživajo poleg tega še prosta stanovanja, brezplačno kurjavo, razsvetljavo, zdravniško pomoč, zdravila in oskrbo v bol-

nišnici Bratovske skladnice. Tudi banska uprava je določila za Trbovlje najvišje minimalne mezde ter vzporedno z Ljubljano, ki je v I. draginjskem razredu, določila življenjskim potrebščinam iste maksimalne cene. Z naraščanjem draginje je tako delavstvo, kakor nameščentvo dobilo primerno zvišane plače, le državni uradniki in zvanikiški so s svojimi 226 družinskimi člani ostali daleč pod eksistenčnim minimumom. Občina je akcijo državnih nameščencev podprla in za stvar so zainteresirani vsi odločujoči činitelji.

Snežni viharji povzročajo nesreče na morju

Snežni meteži so povzročili več nesreč na morju. Na podvodno čer pri nekem svetilniku blizu Raba je nasedel parnik »Srbija«. Prednji del se je precej poškodoval. Posadki pa se ni nič zgodilo. Več parnikov je imelo zaradi viharja velike zamude.

PODRUŽNICO MADŽARSKEGA TURISTIČNEGA URADA V ZAGREBU

božo v kratkem odprli. Namen te ustanovitve je obojestransko delovanje na čim večjem tujskem prometu obeh držav.

VELIKE ZALOGE ZLATA IN TUJIH VALUT

je zaplenila policija v Skoplju na podlagi nekega anonimnega pisma. Neznani pisec je sporočil policiji, da je v trgovini Josipa Konfortija mnogo zlata in tujih valut, kar naj bi ob ugodni priliki odnesli iz naše države. Velik omot z zlatom in valutami so našli med starim železom.

ZA SMRTO OBSODBO JE PROSIL

kmet Vitomir Stanislavjevič iz Južne Srbije. Lani je v prepiru zaradi deleža na posestvu ubil očeta in mačeho. Ker se zločinec zaveda svoje velike krivde, je prosil sodnike, naj ga obsodijo na smrt. Toda ni bil uslišan, kajti dobil je le 20 let težke ječe.

100.000 BREZPLAČNIH KOSIL

je v sedmih letih razdelila kuhinja za siromake v Lenadvi. Vsak dan razdelijo 160 kosil. Siromaki so dobrodelnemu društvu zelo hvaležni.

GRIPA V ZAGREBU

Tudi v Zagrebu močno razsaja gripa. Nedavno smo poročali, da je letos obelo za gripo nad 1000 delavcev. Pretekli teden je umrlo zaradi gripe, kateri je sledila pljučnica, 15 oseb.

102 LETNI KORUZNI STROK

ima v slavonski vasič Sikirevci blizu Vinkovcev kmet Gjuro Baslinovič. Strok so njegovi predniki pred 102 leti obesili v novo zgrajeno hišo. Romal je od roda do roda ter ga čuvajo kakor domačo svetinjo. Seveda je stoletnemu koruznemu stroku izpadla že polovica zrnja.

EPIDEMIJA TREBUŠNEGA TIFUSA

razsaja na veliko v ljubuškem okraju, kjer je bilo že več smrtnih žrtev. Zdravstvene oblasti se trudijo, da bi bolezen zatrla ali vsaj omejila.

c. Za polkovnika je napredoval zastopnik poveljnika mesta in 29. pp. g. Stejanovič.

c. Nov ilustriran tednik »Družina« prične te dni izhajati v Celju.

c. Cene na celjskem trgu. Goveje meso I. 16 do 18, II. 13 do 15, III. 13 do 14 din; telatna 14 do 18 din; svinjina 18 do 22 din; slatina 24,50 do 26 din, svinjska mast 30 din. — Ječmen 4,25, rž 4,25, oves 4,25, koruza 3,50 din; fižol 6 do 8 din, krompir 2 din, seno 1,20, slama 0,65 din; jabolka I. vrste 10 din, III. vrste 8 din; pšenična moka 5,50 do 9, koruzna moka 4,25, ajdova moka 9 do 9,50 din za kg. — Trda drva 127,50 za meter, jaja 1,75 do 2 din komad, mleko 2,50 do 3 din liter, surovo ozir čajno maslo 40 do 56 din kg. — Navadno mešano vino v gostilnah 18 do 20 din, finejše sortirano vino 20 do 24 din liter.

c. 30 metrov globoko je padel s stavbe 21 letni delavec Alojz Čretnik iz Loke pri Trbovljah in so zlomil nogo. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c. Ljudsko vseučilišče. V četrtek 23. t. m. ob 20. bo predaval pisatelj Miško Kranjec o »Književnosti in njenih nalogah do sodobnosti«.

c. Velike in male oglase sprejema poslovalnica »Večernik« v Celju, Prešernova ulica 3. Ako želi kdo kaj kupiti, prodati ali karkoli, naj to z malim oglašom javi v »Večerniku« in uspeh ne bo izostal.

c. Koliko so pojedli Celjani mesa v minulem letu. V mestni klavnicji je bilo zaklanih: 111 bikov, 752 volov, 1445 krav, 369 telic, 2001 tele, 3757 svinj in 45 ovc. — Uvoženih je bilo 7482 kg govedine, 66.425 kg telečine, 151.043 kg sveže svinjine, 875 kg ovčetine, 1369 sveže slanine, 11.600 kg suhega mesa, 151C kg suhe slanine, 6873 kg klobas in salam, 1511 kg mesnih konzerv, 8541 kg rib in 272 kg divjačine.

Ptuji

p. Ptujski cestni preračun. Okrajni cestni odbor je izdelal preračun za preračunsko sejo, ki bo koncem januarja. Preračun izkazuje za vzdrževanje banovinskih cest 1.074.822 din, dovoznih cest 19.688 din, za potrebščine cestnega okraja 721.661, za izredne izdatke 152.520 ter za osebe in druge izdatke 38.784 din, skupaj torej 2.007.475 din. Dohodki so predvideni tako: dohodki cestnega okraja 58.800 din, prispevek banovine 1.120.168 din, železniška uprava 6562 din, posojila 300.000 din. Primanjkljaj znaša 453.685 din.

p. Repriza na »Ledni plošči«, ki je občinstvo na premieri zelo zadovoljilo, bo v torek, ob 20. v Mestnem gledališču.

p. Žetev smrti. V Krčevini pri Ptujju je preminul daleč naokrog znani in priljubljeni rezbar, 75 letni Emeršič Martin, rodom iz Halož. Z izredno nadarjenostjo za rezbarstvo je kot samouk ustvaril svojevrsten slog lesorezov.

p. Mestni preskrbovalni urad zaključuje statistiko prebivalstva. Vprašalne pole je treba oddati najkasneje do 23. t. m. Na poznejše prijave se urad ne bo mogel ozirati posebno pri delitvi kart za kruh in moko. Upravičenci na petroleja, ki še niso dvignili izkaznic, naj to nemudoma store do 25. t. m. Urad oddaja iz svojih zalog sledeče potrebščine: krompir, fižol, premog in drva. Cene so razvidne na oglasni tabli. Urad posluje za stranke od 13. do 17. v I. nadstr. mestnega poglavarstva.

o Odlikovan je bil na predlog vojnega ministra z redom Jugoslovanske krone V. stop. župan Anton Vernik iz Hoče.

o Banovinski odbor za zimsko pomoč v Sloveniji je bil ustanovljen. Sestavljajo ga: ban, ljubljanski in mariborski škof, predsedniki županske zveze, Zveze avtonomnih mest Slovenije, Ban odbora RK, Ban odbora Jugoslovanske Unije za zaščito otrok, Karitativne zveze v Ljubljani in Mariboru, Šef Borze dela, predsednica Kola jug. sester, Krščanskega ženskega društva, Krščanske ženske zveze, prvomestnik CMD in predsednik Slovenske straže. Teden zimske pomoči v Sloveniji bo od 2. do 8. februarja.

o Posojilo soško občine. Občina Murska Sobota je najela pri Pokojninskem zavodu 2.000.000 din posojila za gradnjo velike stanovanjske hiše na Trgu kneza Kocelja v podaljsku Delavskega doma.

o Premeščen je k okrajnemu sodišču v Laškem uradniški pripravnik Odon Vaš iz Brežic.

o Grajski kino v Soboti predvaja v torek in sredo veseli film »Raj muzike«.

o Prevalje. Na občini so se že večkrat zglasili občani, ki so se pritoževali, da so jim bile cene pri posrednih potrošnih predmetih previsoko zaračunane ozir., da jim dotičnih predmetov sploh niso hoteli plačati. Občina Prevalje poziva in opozarja vse prizadete, da vsak slučaj takoj prijavijo občini s potrebnimi dokazili, da bo z vso neizprosno naglavo napravila ovadbo proti prestopnikom na sodišče s predlogom, da se prestopniki z vso strogostjo zakona kaznujejo. Kazen, ki jih predvidevajo uredbe o pobijanju draginje, so denarne, zaporne in tudi internacija. Pozivamo vse občane, da z vso strogostjo in discipliniranostjo pripomorejo občini, da pozive takoj za krivce, ker le na ta način bomo v teh težkih časih uspeli in jih prebodili. Potrebna je kontrola vseh, potrebna pa je tudi medsebojna kontrola.

o Sovo uharice je ujel v Čateških toplihkah znani lovec Oto Gabrič iz Brežic.

o Konja in sani je ukradel. Preteklo noč je neznan tat odpeljal izpred hiše zdravniškega dr. Weixla sani s konjem. Voznik, ki je spremljal bolnika, se je zamudil v čakalnici, med tem pa so izginile sani s konjem. Pod trojiškim bregom je voznik zagledal sani in konja ter začel vpiti, tat je spustil konja in izginil.

o Sv. Trojica v Slov. goricah. Zaključen je bil tridnevni higienski tečaj. Glavne točke predavanja so se nanašale na nego dojenčkov in na splošno higieno. Skriptične in razstavne slike ter modeli dojenčkov so privabljali mnogo mater in žena, ki so napolnile veliki šolski prostor v tukajšnji osnovni šoli. Predavateljica se je odpravila k Sv. Benediktu v Slov. goricah, kjer bo tudi tečaj.

o V Vrhovem pri Radečah je padel s skednja Franc Zimšek in se nevarno poškodoval.

o Zmrznila je v lendavskih goricah 52 letna Julijana Raj iz Lendave.

o Ker se je oženil z revnim dekletom, se je sin premožnega posestnika 27 letni Anton M. iz Kostanjevice pri Slov. Bistrici sprl s starši in si v obupu končal življenje.

Ljubljana

a. Ljubljanski živiliški trg nudi zdaj v snegu in mrazu vedno isto enolično sliko. Prometa je malo, v cenah pa tudi nobene spremembe. Jajca, ki so bila nekaj časa že cenejša, so se spet podražila, zdaj so po 2,25 do 2,50. Zanimivo pa je, da so začele padati cene surovega masla. Vzrok je ta, ker se ga je zaradi visokih cen malo razpečalo, pa so producenti končno le morali malo popustiti. Tako se je pocenilo tudi kuhano maslo, smetana in domači sir.

a. Vreme se je včeraj naglo prevrglo iz hučnega mraza v dež. Trume smučarjev, ki so zjutraj odrinili na vse strani, veselo se uživajo v belem raju, so se zvečer vračale mokre in razočarane. Po mestu je že v večernih urah nastala povsod nevarna poledica.

Širite »Večernik«!

Jetika v ptujskem okraju in boj proti njej

Jugoslavija je po zadnjih statistikah glede umrljivosti za tuberkulozo v Evropi še vedno med prvimi državami (23% na 10.000 prebivalcev), zato je tem bolj potrebno odkrito govoriti o tem problemu. V primerjavi z deželami v Jugoslaviji, pride kmalu Slovenija (15,8%), ki jo izpodjedajo jetika. Ako pa primerjamo umrljivost za jetiko na Kranjskem in Stajerskem po svetovni vojni, nam dokazuje statistika Higienskega zavoda v Ljubljani, da je ta na Stajerskem zelo visoka. Najvišja je umrljivost v pretežno kmetijskih okrajih. Med prvima okrajema v Sloveniji sta pa dolinlendavski in ptujski.

Vzroki, da je ptujski okraj med najslabšimi, tičijo predvsem v socialni strukturi. Ta največji okraj v Sloveniji z 80 tisoč prebivalci ločimo v predel Halož in Slovenskih goric od predela Ptujskega in Dravskega polja. Socialni in gospodarski položaj Slovenskih goric in Halož je na kratko označen s pojmi: viničarji, bajtarji in mali posestniki. Tem odgovarjajo na polju: kajzarji, poljski delavci in mali posestniki. Med temi malimi ljudmi je naj-

večja umrljivost za jetiko. Vendar se tega problema premalo zavedamo, saj biva na področju Halož edini zdravnik dr. Peče na Ptujski gori, katerega ugotovitve je kakor neverjetna pravljica, da namreč umre vsak peti haloški novorojenček zaradi jetike. Poleg tega močno vpliva na zdravstveno stanje alkoholizem, ki je tod zelo razširjen.

Da je jetika skoraj gotovo v ptujskem okraju bolezen malih ljudi, dokazujejo opazovanja in spoznavanja protituberkuloznega dispanzerja v Ptujju pod vodstvom šefa dr. B. Okolo-Kulaka. Tako so v petletnem delu ugotovili, da je bila umrljivost za jetiko največja v fari Sv. Marka pri Ptujju, ki je izrazito kmetijska fara in ki ima obilo poljskega delavstva in kajzarjev. Med vsemi pregledi prevladujejo z 52 odst. prav ti sloji. Razumljivo je, da protituberkulozni dispanzer v tako obsežnem področju ne more voditi kontrole o vseh jetičnih bolnikih. Protituberkulozno delo zahteva namreč ogromno in naporno terensko delo z odkrivanjem novih slučajev in se tako počasi širi krog kontrole in

borbe protituberkuloznega dispanzerja. Vendar je protituberkulozni dispanzer v Ptujju v petletnem delu, odkar se vodi v tem okraju organizirana protituberkulozna akcija, izvršil ogromno delo. Opravili so 3659 prvih pregledov in 3744 ponovnih pregledov, skupaj 8403. Dalje pneumorakso 1648, rentgenskih pregledov 4211, pregledov pljučka 1601 in krvnih sedimentacij 2948. Podpora pa je razdelila protituberkulozna liga za 25.000 din, kar je vsekakor velika postavka, saj je liga navezana na sredstva, ki jih pridobi z različnimi prošnjami.

Protituberkulozna liga je pokrenila akcijo za zgraditev lastnega doma, v katerem bodo mogli dati tudi prve pneumotorakse. Nekateri oskrbovaneč dispanzerja imajo po več ur hoda, zato bi bil nujno potreben rentgenski aparat, primerno vozilo in sredstva za ordinacije v okolici Ptujja. Naloga protituberkulozne akcije je med drugim tudi vzgoja prebivalstva v protituberkulozni borbi, zato je nujno potrebno sodelovanje in pomoč vseh krogov, predvsem učiteljstva in obeh strank.

Zanimivosti

Tragedija v samoti zaledenelega severa

Kako je končal znamenit. ruski polarni raziskovalec, bivši pomorščak Nikolaj Bergičev

Ko je v letu 1919 ladja »Maud« obšla polotok Tajmir, sta dobila dva moža posadke, Peter Tessem in Pavel Knudsen, ukaz, naj pristane v Port Dicksonu, odkoder naj oddata v Oslo brezžično poročilo. Oba Norvežana sta krenila na pot, toda poslednjemu ni bilo o njima nobene vesti. Leta 1920 je norveška vlada naprosila sovjetsko vlado, naj ji pomaga poiskati izginula moža. Na čelu ruske ekspedicije je bil nekdanji ruski pomorščak Nikolaj Bergičev, ki se je že prej kot mlad pomorščak udeležil številnih ruskih polarnih ekspedicij, ki jih je vodil znani admiral Kolčak.

Bergičev je živel kot lovec polarne divjačine v Dudunki, neznatnem naselju ob ustju reke Jenisej. Na pot je krenil s štirimi možmi, odločen, da za vsako ceno najde izginula Norvežana. 4. julija 1921 je ob pobočju Severnega ledenega morja dosegel Port Dickson, ne da bi medtem našel najmanjšo sled za Norvežana. Po štiridnevem počitku je nadaljeval pot v smeri proti rtu Wilde. V bližini rta je našel prazno konzervo s sledečo vsebino:

»Dva člana ekspedicije »Maud« sta na saneh dosegla 10. novembra 1919 to točko. Tu sta našli zalogo hrane. Kruh je bil vlažen in slana voda ga je že precej pokvarila. Na vzpetini za obrežjem sva postavila svoj šotor in vzela s seboj svojo hrano. Oba sva zdrava in nadaljujemo pot. Danes je 13. novembra 1919.« Podpisana sta bila: Peter Tessem in Pavel Knudsen.

Vsebina tega sporočila je odločila, da je Bergičev nadaljeval z iskanjem. Svojo posadko je razdelil v dve skupini. Sam pa je krenil v smeri proti zalivu Glubokaja. Tu je na obrežju našel na skali ostanke taborišča in ognja, lovski nož in več izstreljenih patron. V pepelu pa je začuden odkril človeške kosti. Po vseh znakih sodeč je moral biti nekdo sezgan v tabornem ognju. Bergičev je podrobno preiskal vso okolico, ne da bi pri tem kaj odkril.

Ker je pritisnila zima, se je Bergičev vrnil in prezimil ob ustju Jeniseja. Na spomlad pa je pričel znova iskati izginula Norvežana, toda tokrat v zapadni smeri. Njegovi ljudje pa so se medtem brez uspeha vrnil v Port Dickson. Toda šele leto kasneje je Bergičev našel na strmi skali razpadajoče človeško telo.

— Nikar povsod ne kaži, da si zdravnik!

Pruski gardist z dvema želodcema

Pruski kralj Friderik Viljem I. je posebno užival, ko je prebiral tuje časopise. Zlasti ga je zanimala kritika njegove vlade. Tako je nekega dne čital v nekem nizozemskem listu naslednjo novico:

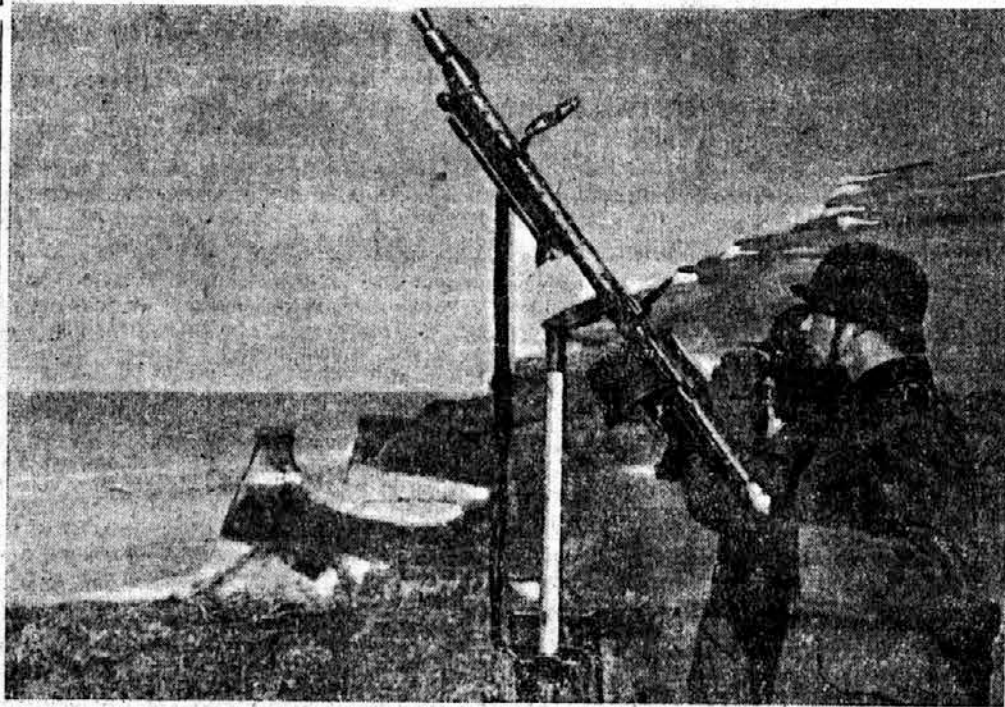
»V Potsdamu je umrl pobočnik najboljši priljubljenega polka kraljeve garde. Pri obdukciji je bilo ugotovljeno, da ta orjak ni imel srca, ampak namesto tega kar dva želodca v velikosti, ki si jo je težko zamisliti.«

Kralj se je prisrčno nasmejal tej novici, ter takoj našel odgovor. S prvo pošto je dal sporočiti uredništvu dotičnega nizozemskega lista, da so podatki, navedeni v omenjeni novici, povsem resnični. Prisrčaviti pa je še treba, da je bil ta nenavaden gardist — Nizozemec.

Čevlji in puška so verjetno padli v morje. Poleg trupla je ležala ura s Tessemovim monogramom. Blizu odtod pa je Bergičev našel Amundsenov brzojav, ki ga je Tessem tam pustil gotovo v nameri, da ga bodo našli drugi raziskovalci. Truplo svojega prijatelja Knudsen, ki je umrl gladu, je Tessem sam zažgal. V avgustu 1922 je Bergičev končal svoje iskanje. Na svoji poti po polarnih krajih je na 117 stopinji vzhodne daljine in na 74. stopinji severne širine odkril neznan otok, ki je dobil kasneje po njem ime Bergičev otok.

Norveška vlada pa je drznega ruskega raziskovalca bogato nagradila.

Jeseni 1926 je krenil Bergičev znova na pot v polarne kraje. Lovci, ki so šli z njim, so se na pomlad vrnil z bogatim plenom dragocenih kož, toda brez svojega vodje. Lovec Natašenko, po rodu Poljak, je sporočil, da je Bergičev 22. maja 1927 umrl blizu izliva reke Piasini, kjer je tudi pokopan. Takrat nihče ni dvomil v besede Natašenka, ki je živo in nazorno prikazal poslednje trenutke Bergičeva. Kljub temu da je bil Bergičev na

Nemška protiletalska obramba nekje ob Kanalu

Italijanska kraljeva družina v vojni

Dopisnik United Pressa poroča iz Rima o življenju italijanske kraljevske družine med vojno. Kralj Viktor Emanuel III., ki je preživel že dosti vojn, studira strategične načrte, se posvetuje z Mussolinijem in šefom generalnega štaba ter daje končne odločitve. Vse čete je ponovno inspiciiral, kakor pravijo, je bil tudi v Albaniji. S kraljico Jeleno obiskuje ranjence po bolnišnicah. Kraljica se je že v svetovni vojni neustrahovano zanimala za žrtve bojev, v mirnem času je bila zaščitnica in pokroviteljica cele vrste bolnišnic. Prestolonaslednik Umberto je poveljeval ob začetku vojne četam na alpski meji. Po premirju s Francijo je prevzel generalni inspektorat pehote ter

pregledal čete, ki so odhajale v Afriko in Albanijo. Je tudi član vojnega sveta. Prestolonaslednica je kot inspektorica italijanskega Rdečega križa najbolj zaposlena princesa Italije. V abesinski vojni je potovala v vzhodno Afriko in aktivno pomagala po lazareti. Zdej pomaga v onih mestih, kjer podlegajo ljudje britskemu bombardiranju iz zraka. Obiskala je Tarent, Brindisi in Bari.

Od štirih kraljevskih hčera živita dve v tujini. Najstarejša med njimi, princesa Jolanda je žena kavalerijskega častnika grofa Calvija de Bergola. Mafalda biva v Nemčiji, Ivana je v Bolgariji, najmlajša Marija, žena princa Bourbon-Parme se pa malokrat pojavi v javnosti.

5000 km je prevozil na saneh

Te dni se je vrnil z dolge in naporne poti čez Ameriko, Portugalsko in Nemčijo voditelj danske ekspedicije, ki je v juniju 1939 krenila na težavno pot v Thule in Ellesmeru. Štirje člani ekspedicije so ostali v Thule, da nadaljujejo geološko, botanično in zoološko raziskavanje. Glavni član ekspedicije, James van Hauen, je po povratku v Kodaniz

javil, da je izredno zadovoljen z uspehom, zlasti s 5000 km dolgo potjo na saneh, ki so jo napravili iz glavnega stana v Neqe, 200 km severno od mesta Thule, do Ellsmere in Grantove zemlje. Ekspedicija je raziskala ogromno ozemlje ter nabrala precej materiala, ki ga bo po končanem raziskovanju uporabila za obsežno študijo.

Nevihta s točo uničila gorsko vasico

Medtem ko imamo na severni polobli zimo s hudim mrazom, pripeka nad južno polovico naše zemlje toplo poletno sonce. Visoko v gorah, na meji Bolivije, so se pred dnevi zbrali hudourni oblaki. Strašna nevihta z viharjem in točo je planila nad vasjo Volcan ter jo popolnoma razdejala. Ljudje so preplašeni bežali v skalovje. Niso se še dobro poskrili,

že je pridrvel po hribu močan hudournik in odnesel s seboj še one hiše, ki jih ni uničil vihar. Povodenj razdivjanega gorskega potoka je odnesla tudi bližnjo železniško postajo. Velik plaz skalovja in prsti je zdrvel v dolino ter pokopal med peklenkim truščem mnogo ljudi. Železniška zveza med Argentino in Bolivijo je pretrgana.

Kako kozaki obračunava o z dolžniki

Med uralskimi kozaki je bil do nedavna v navadi kaj čuden običaj. Vsakemu upniku je bilo dovoljeno, da je nekako svobodno razpolagal s svojim dolžnikom. Imel je pravico, da je vlovil svojega dolžnika na vrh. Vendar pa je moral zanj tako vreči, da je vjel dolžnika za levo roko. Če mu je to uspelo, je smel jadrnega dolžnika voditi na vrvi tako dolgo, dokler ga sorodniki ali prijatelji niso odkupili. Če pa je pogrešno vjel dolžnika za desno roko, je bil kaznovan

upnik, in sicer zato, ker je pri tem kršil vero, da mora imeti tudi dolžnik desno svobodno, da bi se mogel z njo prekrizati. V takih navadah seveda nekdanji ni bilo prijetno delati na Uralu dolgove.

ZLOBNI JEZIKI

— Moj zaročenec mi neprestano ponavlja, da mimo mojih nog ni ničesar manjšega na vsem svetu.

— Je, je, draga moja — čevlji na tvojih nogah!

smrt bolan, je z brezprimerno požrtvovalnostjo skrbel za svoje tovariše, delil z njimi hrano in jim pomagal postavljati šotorne, dasi je jedva stal na nogah. Natašenko je celo pokazal fotografije mrtvega Bergičeva in njegovega groba.

Kmalu nato pa se je med ljudmi razširila govorica, da Bergičev ni umrl naravne smrti. Natašenko, o katerem so sodili, da je najboljši Bergičev prijatelj, se je medtem že preselil v Bergičev dom. Odtod pa je kmalu odšel z Bergičeve vdomo v Krasnojarsk, kjer je skupno z vdovo živel precej lahko in veselo življenje. Govorice o skrivnostni smrti Bergičeva pa niso utihnile, ampak so postale čedalje bolj javne. Slednjič je posegla vmes oblast ter uvedla preiskavo. Na dan je prišla resnica o Bergičevi smrti v vsej pretresljivosti. Ugotovljeno je bilo, da je imel Natašenko še v času, ko je bil Bergičev živ, ljubavno razmerje z Bergičevo ženo. Skupno sta zasnovala načrt, da se Bergičeva odkrižata ter polastita njegovega bogatega premoženja. »Dobri« prijatelj Natašenko je na lovu v polarni samoti izzval prepir in ustrelil Bergičeva.

Kakšne oči in lase bodo imeli otroci!

S statistikami je bilo dokazano, da sta modra in rjava barva najčešči barvi oči. Več žen kot moških ima temne oči, četudi so sicer v obraz svetlejši. Med sto ljudmi ima osemdeset ljudi barvo oči po svojih starših. Če ima eden med roditelji modre, drugi pa rjave oči, je večja verjetnost, da bo imel otrok rjave. Zato je tudi čedalje več rjavih oči, dočim modre izginjajo.

Tudi barva las postaja postopoma temnejša, kajti v slučajih, ko ima eden izmed roditeljev temne, drugi pa svetle lase, je večja verjetnost, da bodo imeli otroci tudi temne lase.

V PIRENEJIH IMAJO TEŽAVE Z MEDVEDI

Po poročilih v španskih listih posnemamo, da se je letošnjo zimo pojavilo v Pirenejih izredno veliko medvedov. Ponekod, kjer se zbirajo v tolpah, resno ogrožajo promet na cestah. To nenavadno povečanje medvedjev zaroda pripisujejo temu, ker zadnja leta ni bilo nobenega sistematičnega lova na medvede.

ŠTEVILO PETELJ V ŽENSKIH NOGAVICAH

Strokovnjaki so izračunali, da more pridna ženska roka naplesti v 1 uri največ do 2500 petelj, par ročno spletenih dolgih nogavic iz volne pa šteje do 47.000 takih petelj. Par modernih ženskih nogavic iz svile ali surove svile pa je precej bolj kompliciran in nežnejši, saj ga tvori nič manj kot okoli 2 milijona petelj. Najmodernejši stroji za izdelavo ženskih nogavic lahko v eni uri spletejo do 45 milijonov petelj.

VEČNA LJUBEZEN

— Ali greš z menoj v kino, tako rada bi videla film »Večna ljubezen«.

— Ne, draga moja, čez dve uri že odpelje moj vlak!

— Kot nalašč, dragi moj. »Večna ljubezen« traja samo poldrugo uro!

Razvaline v Londonu

Maribor

Obračun jubilejnega leta pobreških gasilcev

Prostovoljna gasilska četa na Pobrežju je imela včeraj pri Rozmanu svoj 36. letni občni zbor. Zborovanje je vodil njen dolgoletni starešina upok. šolski upravitelj Josip Klemenčič, ki se je uvodoma spomnil rojstnega dneva visokega pokrovitelja gasilstva kraljeviča Tomislava ter celega vladarskega doma. Zborovanju so prisostvovali poleg številnih domačih gasilcev tudi župan Karel Stržina, Janko Živko za „Zarja“, Volarič Franc za RK Pobrežje, Melaher Jože za Prosvetno društvo ter močno zastopstvo gasilske čete Zrkovci. Iz poročil starešine, tajnika M. Klemenčiča, blagajnika M. Kašmana, poveljnika R. Štamica in orodjarja Karla Vaupotiča je razvidno obilno delo v preteklem letu, ki kaže, da je četa med 29 v svoji župi med prvimi ako ne prva sploh. Danes šteje 36 aktivnih, okoli 400 podpornih članov, 36 pomožnih gasilcev, 14 naraščajnikov ter 4 častne člane. Deloma jo razbremenjujejo industrijske gasilske čete. Gasilci sodelujejo tudi s krajevnim odborom za zaščito pred napadi iz zraka; njihov rajon se je povečal do železniškega mosta. Celo področje je razdeljeno v tri okoliše,

v vsakem bo v posebnem zaklonišču moštvo in potrebno orodje. V slučaju potrebe pa morajo prispevati tudi pomožni mariborskim gasilcem. Četa bi nujno morala povečati razpoložljivo orodje, zgraditi bo treba rezervoarje za vodo, vse to pa stane mnogo denarja. Glavni dohodki čete so prispevki podpornih članov, dotacija občine in dohodki lastnih prireditev. Med slednjimi je bila največja ob proslavi četine 35 letnice, pa tudi „Zarja“ je čisti dobiček ene svoje prireditve odstopila gasilcem. Ob 35 letnici je bil obnovljen in izpopolnjen Gasilski dom, po večini s prostovoljnimi kulukom nekaterih požrtvovalnih članov, pa tudi drugi občani ob vsaki priliki opravljajo razna manjša dela brezplačno. Lani je četa sodelovala samo pri 6 požarih, od teh pri 2 doma. Število požarov od njene ustanovitve je naraslo na 290. Ker je bilo tako več časa, je četa predvsem posvečala pažnjo vzgoji mladih gasilcev in naraščaja ter vajam. V tekmovanjih v Studencih pri blagoslovitvi studenskega gasilskega doma je zasedla drugo mesto. Četa ima tudi lastno samarijansko postajo pod vodstvom I. Obeda, ki je v 68 slučajih

nudila brezplačno prvo pomoč. Sedaj se nadaljuje vzgoja pomožnih gasilcev, v kratkem pa pridejo na vrsto tečaji za hišno zaščito. Četa namerava tudi razširiti dom in nabaviti več opreme. Blagajna izkazuje pri 51.157,52 din dohodkov prebitek 1.793,77 din, avtomobilski sklad pa je narasel na 24.221 din. Po poročilih je dobil upravni odbor razrešnico.

Četni proračun za tekoče leto je razmeroma visok, upoštevane so pa vendarle same nujne nabave. Izdatki so predvideni na 37.600 din, dohodki so za 12.900 din nižji. Četa upa, da ji bodo priskočili na pomoč njeni dobrotniki, zlasti pobreška občina. V tem pogledu je dal zagotovilo tudi navzoči župan.

Ker so volitve vsako tretje leto, jih letos ni bilo, tudi zaprisega novih članov je bila preložena, ker pride v poštev le eden. Po izvolitvi M. Krajnika in I. Skerbiša za delegata na občnem zboru župe Maribor je starešina J. Klemenčič zaključil občni zbor, ki je pokazal mnogo koristnega dela za bližnjega; za bodoče želijo pobreški gasilci, da bi jim merodajni posvečali še več pažnje in pomoči kakor doslej.

m Srebrno uro znamke „Anker“ je zeznani žepar izmaknil pleskarju Josipu Kampiču z Livade v neki mariborski točilnici.

m V lanskim kriminalni statistiki našega mesta ne najdemo sicer primerov velikih zločinov, kakor so roparski umori in slično, vendar pa preseneča veliko število mladostnih zločincev. Temu vprašanju bo treba posvetiti posebno veliko pažnjo. Med 7860 kriminalnimi dejanji v lanskem letu je 7049 tako zvanih prestopkov, 539 tatvin in vlomov, 69 prevar, 41 utaj, 23 smrtnih nesreč, 14 samomorov, 4 poskusi ponarejanja denarja, 1 težka telesna poškodba, 2 uboja, 2 večja požara ter 116 raznih drugih kriminalnih dejanj. Mariborska policija je imela v borbi proti zločincem lepe uspehe, le malo primerov je ostalo doslej še nepojasnjenih.

* Odbor Glasbene Matice ljubljanske razpisuje mesto honorarnega učitelja violine na šoli Glasbene Matice. Mesto je za enkrat začasno in traja namestitev do konca šolskega leta 1940-41. Nastop službe 1. februarja t. l. Reflektanti morajo biti najmanj absolventi srednje Glasbene šole ter naj vložijo svoje prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti do 28. t. m. na odbor Glasbene Matice, Ljubljana, Vegova ul. 7.

* Nabavljalna zadruga mariborskih lekarinarjev je namesto venca na grob gospe Anje Kukovec, soproge ministra, v počastitev njenega spomina, darovala društvu „Rdečega križa“ din 200.—

* UPOKOJENCE, vdove, in aktivne železničarje, ki so člani Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnice, opozarjamo, da smo razposlali na službene edinice „Prijava za primer oddaje živil na nakaznice“. Pozivamo, vse naše člane, da dvignejo nemudoma te prijave pri pristojnih službenih edinicah (postajah, sekcijah, nadzornikih proge, kurilnicah), jih točno izpolnijo v tekstu in rubrikah od 1-5 in jih takoj vrnejo službenim edinicam, ki bodo te prijave do 25. t. m. dostavile zadruzi. Ne pozabite navesti tudi članske številke. — Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. žel. v Ljubljani.

* PSIHOGRAFOLOG Karmah sprejema obiske v hotelu „Zamorc“.

m. Nočno lekarniško službo bosta vsršli od 18. do vključno 24. jan. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Ponedeljek, 20. jan.: zaprlo. Torek, 21. jan., ob 20.: „Lepa Vida“ Red B. Sreda, 22. jan., ob 20.: „Habakuk“, Red A.

Samo še dvakrat „Lepa Vida“ v gledališču! Ker je to leto g. Skrbinek angažiran za pol sezone v Mariboru, za drugo polovico pa v Skoplju in odide 1. februarja v Skoplje, se ljubitelji izvirne slovenske drame opozarjajo, naj si čimprej nabavijo vstopnice, ker bo za zadnji dve predstavi „Lepe Vide“ prav gotovo veliko zanimanje.

Kino

* Grajski kino. Torek zadnjič prekrasen češki film „Slovenska rapsodija“. Od srede dalje „Moja hčerka živi na Dunaju“.

* Kino Esplanade. Do vključno ponedeljka „Melodije iz sanj“, z Giglijem. — Sledi „Balalajka“ z Eddy Nelsonom in Ilono Masseyjovo.

* Kino Union. Do vključno ponedeljka „Union Pacific“, velepuštolovni film o gradnji prve železnice v Zapadni Ameriki. Senzacija.

UJNZB „Vidmar“ — SK Železničar 4:5 : 3:5

Včeraj se je v Mariboru pričelo tekmovanje za prvenstvo Slovenije v šahu. V prvem kolu sta bila nasprotnika UJNZB „Vidmar“ in šahovski odsek SK Železničarja, igre na osmih deskah so dale celoten končni rezultat 4,5—3,5 za „Vidmarjevce“. Posamezne partije so se končale sledeče (na prvem mestu je vedno igralec „Vidmarja“): Kukovec—Fišer 1:0, Mišura—Ketiš 1:0, Kuster—Babič 0:1, Lukeš st.—Vidovič 0:1, Nosan—Knehtl remis, Peče—Foray 0:1, Marvin—Dasko II 1:0, Skerlovnik—Eferl 1:0. Tekmovanje v Mariboru se bo prihodnjo nedeljo nadaljevalo med Mariborskim šahovskim klubom in šahovskim odsekom SK Železničarja.

m Neznan prijatelj tuje obleke se je prikradel v šolsko sobo nekega mariborskega zavoda, dokler so bile dijakinje v sosednji risalnici, ter odnesel Žorki Ciglarjevi rdeč zimski plašč in snežke, Silvi Petrelnovi rdečo kapo, Ljudmili Slekovecvi pa temnorjave volnene rokavice.

m Dve nezgodi. Po stopnicah je padel po nesreči 15letni dijak Franc Skledar iz Maribora ter si poškodoval roko. — 27letni tovarniški delavec Jože Crnko iz Limbuša pa je padel na gladki cesti ter si zlomil roko.

Pismo uredniku

Gospod urednik! 17. t. m. sem imel priliko opazovati na tržišču pri mestni klavnici v Mariboru trgovanje z mrtvo drobnico. Blaga je bilo več ko preveč na razpolago, opaziti je pa bilo tudi, da mesarji manj kupujejo kakor druga leta v tem času. Prodani sta bili komaj dobri dve tretjini pripeljane živine, neprodanih pa je ostalo okoli 140 komadov, po večini telet, svinj špeharjev in tako zvanih prolenkov. Cene so precej nazadovale, teleta so prodajali po din 10—13 za kg, dočim so še pred nekaj tedni stala 16—17 din, pa tudi 18 din za kg. Domače svinje špeharji so se prodajale po 16 do 17,50 za kg, redka je bila cena 18 din. Dva trgovca, ki uvažata hrvatske svinje, sta pa ceno za din 1.— pri kg zvišala, tako da so se prodajale hrvatske svinje po din 21.—. Nerazumljivo mi je, zakaj taka razlika, saj večina gospodinj s hrvatsko slanino ni prav zadovoljna, pa tudi meso je manj okusno. Zaradi tega bi naj tudi mesarji kupovali domače, cenejše blago. Ali morda kupujejo dražje blago, da lahko vzdržujejo višje cene?

Slično se dogaja tudi drugod, n. pr. u Ptuj. Tudi tam nekateri plačujejo blago preko cene, samo da lahko potem zatrjujejo, da so njihovi nabavni stroški takšni in takšni, čeprav plačajo to višjo ceno samo v osamljenih slučajih. Ta vtis sem dobil tudi na včerajšnjem živinskem trgu. Mariborski mesarji imajo v primeri z

drugimi itak še nizke cene. Nekoč sem kupil v Ptuj nekaj hamburške slanice, samo da se prepričam o ceni. Pri nekem novem prodajalcu sem moral plačati 32 din za kg, drugič pa mi je prekaževalec iz Maribora, ki vozi blago z avtom po deželi, prodal enako blago po 25 din za kg. To pomeni precejšnjo razliko v ceni med Mariborom in Ptujem, zlasti zaradi tega, ker kupujejo Mariborčani skoro izključno od trgovcev, ptujski mesarji pa po večini direktno od kmeta.

Kakor je iz gornjega razvidno, imajo največ prilike, vplivati na mesne cene pri nas naše gospodinj, ki naj zahtevajo povsod izrecno domače blago. Tedaj bodo morali tudi drugi popustiti s cenami, zlasti pri blagu, ki zaostaja za našim. Res je, da imajo hrvatske svinje nekaj več slanine kot naše, toda kaj pomaga to, ko pa je manj okusna. Isto velja za teleta. Iz Slovenskih goric prvažajo na naš trg mnogo telet, in baš tam je najbolj razširjena marjadvorska pasma, ki je ena izmed najboljših.

To je bežna slika z našega živinskega trga v današnjih težkih časih. Gornje naj bi si vzeli k srcu vsi prizadeti, tako mesarji kakor živinski trgovci in konsumentji, pa bi se vsestranska zadovoljnost bržkone povečala, pa tudi meni bi ostala prihranjena marsikatera pikra beseda od strani kmetov na račun tržnih cen, ki jih tudi nekateri listi objavljajo tako, da nastanejo večerih razlike kar do 5 din. Sprejmite... itd. R. R.

Bogojavljenje v Mariboru

Pravoslavna cerkvena občina v Mariboru je včeraj praznovala praznik Bogojavljenja, ki odgovarja našim sv. trem kraljem. Po starem običaju je bila najprej v kapelici meljske vojašnice služba božja, nato pa so verniki krenili v sprevo du po Meljski in Aleksandrovi cesti na Trg svobode. V procesiji z vojaško godbo na čelu je bil tudi mariborski oficirski

zbor ter odlični predstavniki uradov, društev in korporacij. Na Trgu svobode je izvršil protiojerej mariborske pravoslavne cerkvene občine Simeon Ivošević tradicionalno blagoslovitev bogojavljenjske vodice. Slikovitemu verskemu obredu je prisostvovala za časa spreveda po ulicah in med blagoslovitvijo na Trgu svobode velika množica meščanstva.

Pogreb Aleksandra Klešiča

V soboto popoldne je velika množica stanovskih tovarišev, gospodarstvenikov in prijateljev spremila predsednika Združenja mariborskih gostinskih podjetij Aleksandra Klešiča k zadnjemu počitku. Ogromna udeležba je pokazala, koliknega pomena je bil pokojnik v gospodarskem in tujskoprometnem ozirju v Mariboru in njegovem zaledju. Pogrebne molitve na frančiškanskem pokopališču je opravil stolni župnik msgr. Umek z asistenco, v sprevo du pa so bili poleg številnih zastopnikov gospodarskega življenja in tujskoprometnega udejstvovanja še župan Maribora dr. Juvan, predsednik Zveze združenja gostinskih podjetij Ciril Majcen in predsednik ljubljanskih gostilničarjev Dolničar. Ob odprtem grobu se je poslovil od svojega stanovskega tovariša in predsednika poslovodeči podpredsednik mariborskih gostilničarjev, kolodvorski restavrater g. Alojz Majcen, v imenu vseh slovenskih gostilničarjev pa g. Majcen iz Ljubljane. Gamljive so bile tudi poslovilne besede gojenca gostilničarske šole Podhostnika. V slovo mu je godba »Drava« zaigrala žalostinjo, pevci »Kola« pa so ob padanju cvetja in zemlje na krsto zapeli pokojniku zadnjo poslovilnico.

OBČNI ZBOR TRAFIKANTOV

Včeraj je imelo društvo mariborskih trafikantov, v katerem je včlanjenih 80 članov, svoj občni zbor pri „Slonju“. Zborovanje, ki ga je vodil predsednik Franjo Geč, je sprejelo sklepe, da naj se protestira proti nemotnemu razpečavanju eksportnih cigare, zaradi draginje naj se jim zviša provizija od 8 na 8 odstotkov, zagotovijo naj se jim redne dobave. Pri volitvah je bila po večini izvoljena dosedanja uprava s predsednikom F. Gečem na čelu.

„GAUTAGUNG“ KULTURBUNDA IZ SLOVENIJE V MARIBORU

Včeraj je bil v Mariboru dolgo napovedovani zbor Kulturbunda iz Slovenije (Gautagung). Udeleženci so imeli dopoldne na petih mestih zborovanja, ločena po posameznih stanovih in organizacijah. Prvo zborovanje je bilo v uradnih prostorih mariborskega Kulturbunda na Aleksandrovi cesti 14, drugo v novih Kulturbundovih prostorih v II. nadstrop-

ju Velike kavarne, tretje v prostorih protestantskega župnišča v Trubarjevi ulici, četrto v Gambrinovi dvorani, peto pa v novi dvorani Kulturbunda v Pipuševi ulici (na dvorišču Schmidererjeve hiše). Popoldne pa se je vršilo skupno zborovanje v dvorani v Pipuševi ulici. Zbora so se udeležili delegati vseh edinic Kulturbunda v Sloveniji; v soboto je prišlo 60, v nedeljo pa 30 delegatov. (Slovenski dom)

m Ljudska univerza v Mariboru. O sugestiji in hipnozi bo predaval drevi ob 20. g. Karl Šumenjak. Teoretičnemu uvodu bo sledil eksperimentalni prikaz sugestije in hipnoze.

m Studenski kino. Kakor smo izvedeli je bila pretekli teden v Grmekovi dvorani v Studencih komisija banovine, okrajnega načelstva ter občine, ki je končno odobrila obrt kina g. Paradišu iz Maribora. Dela naglo napredujejo ter bo prva predstava predvidoma že 1. februarja.

m Hišni posestniki, ki dobivajo sedaj plačilne naloge o cerkvenem konkurenčnem prispevku za popravilo mestne in stolne župne cerkve, naj se v lastnem interesu zglasijo v pisarni društva hišnih posestnikov v Mariboru, Gregorčičeva ul. št. 8 dopoldne med 8. in 11.

m V mariborskih gostinskih podjetjih so iztočili 1.952.527 litrov alkoholnih pijač, seveda so pri tem močno pomagali Mariborčanom tudi zunanji gosti. Vina so popili 1.139.000 litrov, vinskega mošta samo 49.600 litrov, ker je pač bil prekišel, količina iztočenega piva je narasla na 460 tisoč litrov, tudi množina žganja je velika: 123.000 litrov, šampajca pa je steklo samo 527 steklenic.

m Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela od dr. Slokarja Karla din 200.—, od neimenovanega din 200.—, od Kletarske zadruge v počastitev spomina rajnega okr. tajnika Babiča Franca din 100.—, od in. Gabrijela Majcena v Splitu v počastitev spomina pok. min. dr. Antona Korošca din 500.—, od tekstilne industrije Roteks din 300.—, od notarja Ašiča Ivana mesto venca na krsto rajne ge, Kukovec Adele din 250.—. Iskrena hvala!

m Letošnji planinski ples v Mariboru bo 1. februarja v Sokolskem domu ter vlada že sedaj zanj veliko zanimanje. Prireditveni prostori bodo bogato okrašeni z zelenjem, svirala bo vojaška godba. Zaradi rane policijske ure se bo letos začel ples bolj rano kot običajno.

m Drzen žepar je izmaknil zasebnici Alojziji Pavaletovi na živilskem trgu med nakupovanjem mesa denarnico z drobžem. Nekega dečka, ki je tudi poskusil svojo latinsko srečo, pa so zalotili ter predali oblasti.

m Neznanjati tatovi so vdrli v hišo Mariborčanke Ilze Oroslove na njenem posestvu v Bresternici ter ji odnesli le preprogo ter nekaj posteljnine. Dejanja sta osumljena dva moška.

Naznanjamo svojim cenj. odjemalcem, da sta s 1. januarjem t. l.

gg. Roman Maučič in Aleksander Melzer

Maribor, Vetrinjska ulica 6

prevzela zastopstvo naše tvrdke. Ker sta omenjena gg. naša dolgoletna sodelavca, smo prepričani v njihovo brezhibno tehnično in administrativno postrežbo.

PHILIPS Jugoslovensko a. d.

Spori

Smučarska nedelja v Mariboru

MLADINSKO SMUČARSKO TEKMOVANJE

SK Železničar je priredil včeraj na stadionu mladinsko tekmovalno v smučarskem teku, za katerega je vladalo veliko zanimanje; kakor kaže številna udeležba. Tekmovalci so bili razdeljeni po starosti v tri skupine: I. do 10 let, II. do 12 let, III. do 14 let starosti. Doseženi so bili prav dobri rezultati, v naslednjem prinašamo iz vsake skupine po tri:

I. skupina (1500 m): 1. Pliberšek M. v času 7 min. 22 sek.; 2. Muraus J. 7 min. 29 sek.; 3. Lešnik B. 7 min. 37 sek.

II. skupina (2 km): 1. Zavrž V. v času 9 min. 26 sek.; 2. Novak F. 10 min. 2 sek.; 3. Novotny B. 10 min. 2 sek.

III. skupina (5 km): 1. Lesjak F. v času 15 min. 46 sek.; 2. Muraus A. 16 min. 16 sek.; 3. Kajšler St. 16 min. 25 sek.

SMUČARSKO TEKMO OBVEZNIKOV TELESNE VZGOJE

Za Tremi ribniki so imeli včeraj obvezniki telesne vzgoje v Mariboru, obrtniški vajenci, ki obiskujejo obvezne tečaje, prvo izbirno smučsko tekmovalno pod vodstvom svojih učiteljev. Na 4 km dolgi progi z višinsko razliko 150 m je startalo 20 tekmovalcev, med katerimi so zasedli prva mesta: 1. Forneci 27:23, 2. Jakac 27:31, 3. Lokar 27:50, 4. Simonič 27:51, 5. Čurk 28:01, 6. Hart 28:48. Tudi naslednjih šest tekmovalcev je doseglo čase pod 29. minut.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju

Na igrišču ASK v Zagrebu je bilo v soboto in nedeljo državno prvenstvo v umetnem drsanju na ledu, ki so se ga zaku uspešno udeležili tudi slovenski drsalci, ki pa v skupini juniorjev in juniork posamezno iz neznanega razloga niso imeli niti enega zastopnika. Tekmovanja so dala sledeče rezultate:

Seniorji: 1. Thuma Emanuel (Hirija) 272.3; 2. Biber Jože (I) 250; 3. Betetto Janez (I) 246.

Seniorke: 1. Palme Silva (I) 252.7 (edina tekmovalka).

Juniorji: 1. Gros Zlatko (SASK) 109.2; 2. Škrčić Ante (Hašk) 101.3; 3. Herzog Ivan (Hašk) 94.7.

Juniork: 1. Gomboš Klara (SASK) 111.4; 2. Grber Eva (BTP) 105.1; 3. Betaj Mira (SASK) 96.5.

Pari, seniorji: 1. Palme-Biber (I) 11; 2. Sernec-dr. Svab (I) 10.2 — **Juniorji:** 1. Bogataj-Betetto (I) 9.1 (edini par).

Po prvenstvenem spredu je bil propagandni nastop svetovnega prvaka Karlija Schäfferja in njegove partnerice Fritzi Gillardove, ki sta

žela mnogo priznanja, prav tako sta navdušili občinstvo Slovenki Silva Palmetova ter Vlasta Sernečeva.

s Smučarske stafete ISSK Maribora ni odpovala v Zagreb na banovinsko prvenstvo na Sljemenu, kjer je nameravala nastopiti izven konkurence, ker je zbolel tekmovalac Fanecl.

s. V skakalnih tekmah Ljubljanske smučarske podzveze v Mostecu je nastopilo 35 tekmovalcev. Na skakalnici, ki dopušča daljino 30 m, je zmagal Karel Klančnik (Ljubljana) z 214 točkami (24.5 m 24.5 m) na drugem mestu je Jesničan Pribošek Franc, ki je skočil 24 in 25 m.

s. Zagrebški Gradjanski je doma premagal BSK v revanžni tekmi s 4:2 (1:2).

s. V prijateljski tekmi je beograjska Jugoslavija premagala zagrebško Concordijo po nezanemivi igri z 1:0.

s. Splitski Hajduk je v tekmi za hrvatski pokaj premagal Saška s 5:1 (4:1).

n Na seji beograjskega mestnega sveta je imel župan Jevrem Tomić ekspozice o poslovanju občine v preteklem letu, iz katerega je razvidno, da je bil odobren proračun za l. 1939-40 v znesku 357.827.000 din in naknadno povečan za 15.950.000 din. Doseženi so bili dohodki 399.740.406 din, kar pomeni suficit 29.963.506 din.

n Za 6000 din medu so ukradli neki sladkosnedeži v velikem čebelnjaku v Kinjački pri Petrinji.

n 1150 pengö pod pazduho je imel skrivnih neki mednarodni pustolovec, ki jih je skrivaj prinesel iz Madžarske kot svoj delež pri večjem vlovu v blagajno. Zatekel se je v zagrebško bolnišnico, ker so mu zmrzile noge. Tu so mu prišli na sled.

n Znižana poštna tarifa je uvedena za odpremo knjig in šolskih potrebščin za nepismene. Potrebno je posebno dovoljenje ravnateljstva pošte.

POMLADANSKI

DUNAJSKI VELESEJEM

WIENER MESSE

9. DO 16. MARCA 1941

Poljedelstvo (vsi poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo — vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo — kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo

Na področju Tehničnega velesejma

Avtomobilska in motociklistična razstava

Prijave najpozneje do 10. februarja.

Vsa obvestila in navodila dajejo:

J. Kulhanek, počasni zastopnik za Dravsko banovino in banovino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, tel. 51-85.

H. Pfannenstil, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, tel 30-881.

Popusti na vseh železnicah.

MALI OGLASI

do 20 besed stanovo z davkom vred 15.— din, Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača in tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitvo, dopise, poverst, trgovanje in obrtno reklamo na stanovo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda teh oglasov stane 2.— din. Za pismene odgovore glede naslovov v malih oglasih znaša posebna pristojbina 3.— din, kateri znesek se treba priložiti v znakmah. Male oglase je treba natisniti tako pri naročilu. Pri pismenih naročilih se lahko plača v znakmah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojni tarif.

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Oddam
OPREMLJENO SOBO
gospodični ali gospodu, Ruška
cesta 3. 22070-8

OBRT - TRGOVINA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

PREMOG
100 kg din 32.— Filipancič,
Kopališka 10. 22072-13

ŽENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Opozorjamo
POSEBNO DAME
ki nosijo številčevlje 35, 36, 37, 40, 41, na inventurno prodajo od 150 do 250 din. »Kino Shoe«, Maribor, Gosposka 30. 22031-19

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Našla se je pokromana ročna
ZENSKA URA
Lastnik naj se javi v Košakih 5. 22071-17

POSEST

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

Prodam
POSESTVO
pol ure od Maribora, 5 orolov, Vprašati Gostilna Škerl, Košaki. 22067-11

Denar?

Grafolog
F. T. Kermah,
sprejema
obiske v
Mariboru,
Hotel Zamore
skoz celi dan.

Frizerski salon „PAVLA“
naznanja cenjenim strankam da imajo abonenti v predplačilu 20% popusta poleg že priznane nizkih cen in prvovredne postrežbe.
Salon „Pavla“ Koroška 9

Spomnite se CMD!

V VSAKO HIŠO „VEČERNIK“

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DELELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva števil. 25-67 in uprave števil. 28-67. — Poštni čekovni račun števil. 11. 409.